

*Wat willen de ondernemers van Heuvelland-
Mesen graag veranderd zien in de volgende zes
jaar?*



unizo PRIORITEITEN
GEMEENTERAADS-
VERKIEZINGEN 2012

**HEUVELLAND-
MESEN**

INHOUDSTAFEL

Voorwoord

UNIZO, de stem van de ondernemers in uw gemeente

Standpunt 1: UNIZO PLEIT VOOR EEN ONDERNEMERSVRIENDELIJK KLIMAAT.....p.7

Wat is een ondernemersvriendelijk klimaat voor een ondernemer?

- 7 bouwstenen
- Dienstverlening
 - Ruimte voor ondernemers
 - Bereikbaarheid
 - Veiligheid
 - Milieu
 - Financiën
 - Participatie

Standpunt 2: UNIZO PLEIT VOOR EEN GEMEENTE DIE GOED IN ELKAAR ZIT.....p.34

Wanneer zit een gemeente goed in elkaar?

- 7 bouwstenen
- Handelsbeleid
 - Ruimtelijke Ordening
 - Mobiliteit en parkeren
 - Toerisme & Horeca
 - Werkgelegenheidsbeleid
 - Woonbeleid
 - Uitstraling

Standpunt 3: UNIZO PLEIT VOOR DE OPMAAK VAN EEN ECONOMISCH BELEIDSPLAN...p.60

- 3 stappen
- Basisvoorwaarden in de gemeentelijke organisatie
 - Grondige analyse en visievorming
 - Programma en uitvoeringsplan

Oproep van het UNIZO-bestuur

VOORWOORD

Heel wat burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden kennen de ondernemers in hun gemeente bij naam. Het gemeentebestuur staat als overheid inderdaad het dichtst bij de ondernemers en dat wordt erg gewaardeerd. De Vlaamse economie is immers in grote mate de optelsom van 308 gemeentelijke economieën. Een lukraak gekozen voorbeeld: Lochristi, een gemeente met 21.000 inwoners in Oost-Vlaanderen telt op haar grondgebied meer dan 6.000 jobs. Dat is meer dan alle Belgische werknemers van twee beursgenoteerde bedrijven als Bekaert en AB Inbev samen. Kent iemand de bedrijven van Lochristi...? Nochtans is deze gemeente zeker geen uitzondering want het aantal jobs komt overeen met dat van een gemiddelde Vlaamse gemeente. Ook uw gemeente levert dus een belangrijke bijdrage aan de Vlaamse economie en aan onze welvaart.

Door jarenlange ervaring weet UNIZO al lang dat de polsslag van de ondernemers het best wordt gevoeld op gemeentelijk niveau. Of het nu gaat om een klein bedrijf of om een internationaal opererende groei-KMO, een handelszaak of een vrij beroep, voor de betrokken ondernemer blijft de gemeente waar hij gevestigd is, altijd erg belangrijk.

Daarom is het voor onze ondernemersorganisatie een échte prioriteit om te blijven hameren op het belang van een doeltreffend economisch beleid in iedere gemeente. Dat is de reden waarom alle 270 UNIZO-ondernemersverenigingen zich in hun stad en gemeente hebben gemobiliseerd voor de opmaak van hun UNIZO-prioriteiten.

Deze sterke aanbevelingen hebben maar één doel: het bevorderen van een economische dynamiek waardoor ondernemers nog beter kunnen werken en waar uiteindelijk elke inwoner beter van wordt.

Daarom is het belangrijk dat u als toekomstige burgemeester, schepen of gemeenteraadslid dit document doorneemt zodat u met kennis van zaken over gemeentelijke economie kan nadenken, discussiëren en vooral: actie ondernemen.

Zorg ervoor dat dit document gedurende uw mandaat in uw buurt blijft want dit memorandum is geen momentum, geen eisenbundel in verkiezingstijd.

Voor de ondernemers is het een duidelijke richtlijn die doorheen de volgende jaren geregeld tegen het licht zal worden gehouden. Voor u kan dit document een sterke basis zijn voor de ontwikkeling van een nieuw economisch beleid gedurende de volgende zes jaar.

U mag nu al rekenen op de constructieve medewerking van UNIZO bij de realisatie ervan. We wensen u alvast alle succes toe bij de verkiezingen en vooral in de jaren die volgen.

In naam van alle ondernemers in uw gemeente,

Petra Breyne

Germain Fonteyne

Patrick Gyselinck

Regiodirecteur

Voorzitter UNIZO Heuvelland-Mesen

Secretaris Heuvelland-Mesen

UNIZO, de stem van de ondernemers in uw gemeente

UNIZO, uw partner in een ondernemersvriendelijke en aantrekkelijke gemeente.

UNIZO verenigt ongeveer 85.000 ondernemers, zelfstandigen, KMO's en vrije beroepen in Vlaanderen en Brussel, van eenmanszaak tot groei-KMO uit alle sectoren. Daarmee zijn we de grootste ondernemersorganisatie.

UNIZO wil ondernemers verenigen, informeren, adviseren en hun belangen behartigen, kortom ze maximale kansen geven. De organisatie richt zich tot ondernemers, werkend in hun eigen zaak en op eigen risico. Ze staan dicht bij hun markt, hun medewerkers en klanten. Het gaat dikwijls om familiebedrijven, van jonge eenmanszaak tot internationaal actieve groei-KMO's.

UNIZO telt meer dan 270 UNIZO-ondernemersverenigingen waarmee wij in bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen en Brussel aanwezig zijn. Een ervan is UNIZO Heuvelland-Mesen.

UNIZO Heuvelland-Mesen verenigt de zelfstandige ondernemers en KMO's die actief zijn in Heuvelland-Mesen. Opkomen voor de belangen van de ondernemers in onze gemeente is voor ons een belangrijke opdracht. Ons doel is om samen met de gemeente te werken aan een ondernemersvriendelijk klimaat.

Op onze UNIZO-bestuursvergaderingen volgen wij de dossiers waarin ondernemersbelangen aanwezig zijn, van nabij op. Denk aan: bereikbare ondernemingen, aantrekkelijke handelskernen, ruimte om te ondernemen, een efficiënte gemeentelijke dienstverlening,.. . Omdat wij ondernemers verenigen die actief zijn in Heuvelland-Mesen weten wij wat ondernemers belangrijk vinden en verwachten van de lokale overheid. We zijn voor het gemeentebestuur gedocumenteerde gesprekspartner en vertegenwoordiger.

We streven naar degelijke, haalbare en goed uitgewerkte oplossingen. Daarvoor kunnen wij rekenen op de deskundige begeleiding van UNIZO-medewerkers uit de regio en uit het hoofdkantoor in Brussel. Hun expertise zorgt er mee voor dat wij onderbouwde oplossingen op maat van onze gemeente en ondernemers kunnen uitwerken.

UNIZO Heuvelland-Mesen is dan ook graag dé partner van het gemeentebestuur om een sterk lokaal economisch beleid te voeren.

Germain Fonteyne

Patrick Gyselinck

Voorzitter UNIZO Heuvelland-Mesen

Secretaris Heuvelland-Mesen



STANDPUNT 1: UNIZO PLEIT VOOR EEN ONDERNEMERSVRIENDELIJK KLIMAAT

1.1. Wat is een ondernemersvriendelijk klimaat voor een ondernemer?

Steden en gemeenten hebben hun eigen vakjargon, methodiek en logica. Niettemin willen ze, bijna allemaal, dat de ondernemers binnen hun gemeente in de beste omstandigheden kunnen ondernemen. Want ondernemers zorgen niet alleen voor werkgelegenheid, ze zorgen ook voor een aanbod van producten, diensten, horeca, recreatie, gastronomie, ... En dan spreken we nog niet over de uitstraling, het imago, de ambiance die een gemeente verkrijgt dankzij de ondernemersdynamiek. Daarom is het belangrijk dat men als toekomstige mandataris te weten komt hoe een ondernemer een ondernemersvriendelijk klimaat ervaart. UNIZO heeft deze vraag aan de ondernemers voorgelegd en dat was hun antwoord:

Een ondernemersvriendelijke gemeente is:

'- een gemeente waar ik mij thuis voel en door wie ik op de meest efficiënte wijze geholpen word. Een gemeente waarmee ik makkelijk in overleg kan gaan en waar ik au sérieux word genomen.

- een gemeente waar ruimte wordt gecreëerd zodat ik kan ondernemen, niet alleen door het aanbod van terreinen en panden maar ook door de bewegingsruimte die mij wordt geboden.

- een gemeente waar een dynamische sfeer heerst, waar zowel de gemeente als de ondernemende mensen, verenigingen en bedrijven iedere kans grijpen om op een positieve manier naar buiten te komen.'

De vraag die een gemeentebestuur zich stelt, is hoe zij verwachtingen als 'welkom', 'bewegingsruimte', dynamische sfeer' in de volgende zes jaar binnen een gemeentelijke context moet gaan realiseren?

UNIZO heeft de verwachtingen van de ondernemers vertaald naar de gemeentelijke taal. Op de volgende pagina's wordt weergegeven wat de leden van UNIZO verwachten binnen de gemeentelijke beleidsdomeinen.

1.2. Ondernemersvriendelijk klimaat in de beleidsdomeinen

1.2.1. DIENSTVERLENING

- Waarover gaat het? -

Klantgerichtheid en klantvriendelijkheid

De ondernemer wil een duidelijk aanspreekpunt, waar hij ook buiten de conventionele werkuren terecht kan. Zowel mogelijkheden voor persoonlijk en telefonisch contact, alsook via e-mail en website, zijn goed uitgebouwd en zichtbaar. Flexibele openingsuren en goed geïnformeerd worden over waar en bij wie hij terecht kan zijn van belang. De gemeente behandelt hem als een klant, persoonlijk en met een positieve attitude. De ondernemer weet bij wie hij op de gemeente terecht kan voor een (aan)vraag of probleem.



Professionele en efficiënte opvolging/dienstverlening

De gemeente beantwoordt zijn (advies)vragen en dossiers correct en volgt ze goed op. Voor specifieke producten, zoals stedenbouwkundige vergunningen, wordt hij op een correcte manier doorverwezen onder begeleiding van de ambtenaar met wie hij eerst in contact kwam. De gemeente respecteert de geldende beslissingstermijnen en kan hem steeds informeren over de status van een dossier.

Administratieve vereenvoudiging

Als ondernemer vindt hij dat zijn gemeente klare en duidelijke regels en reglementen moet uitvaardigen. Als hij gegevens of informatie moet overmaken aan de gemeente, hoeft hij dit slechts één enkele keer te doen. Zolang de situatie niet wijzigt, kan de gemeente er immers van uitgaan dat ze deze gegevens of informatie kan blijven gebruiken.

Als moderne ondernemer communiceert hij bij voorkeur via elektronische weg met de gemeente.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? –

✓ **Bouw een uniek loket voor ondernemers uit**

Als gemeente maakt men werk van een uniek gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers, zowel fysiek als digitaal, via website en e-mail. Er is steeds een ambtenaar beschikbaar waar de ondernemer terecht kan met vragen. Op afspraak kan de ondernemer ook buiten de conventionele openingsuren geholpen worden of op bepaalde dagen is het loket ook 's avonds open. De gemeente maakt het aanspreekpunt bekend bij ondernemers via gerichte communicatie en deelname aan ondernemersevents. Door de uitbouw van een opvolgingssysteem kent de ambtenaar de status van een vraag of dossier en kan hij de ondernemer eenvoudig op de hoogte houden en er voor zorgen dat termijnen gerespecteerd worden. De gemeente stelt daarnaast normen vast die de klantvriendelijkheid bewaken, zoals een maximale antwoordtermijn voor vragen of stelt bv. een e-mailprotocol op.

✓ **Interne afstemming en afspraken maken**

Om een optimale dienstverlening aan te bieden is samenwerking noodzakelijk. Hiertoe maakt men binnen de gemeentelijke administratie best afspraken tussen de Dienst Economie en andere diensten waarmee de ondernemer regelmatig in contact komt, zoals ruimtelijke ordening, milieudienst, enz. Dat kan o.a. regelmatig overleg inhouden, elkaar op de hoogte houden van nieuwe regelgeving en contacten met ondernemingen.

✓ **Investeer in kennis en deskundigheid**

Om de ondernemer op een efficiënte en professionele manier verder te helpen moet de gemeente zorgen dat haar ambtenaren een degelijke kennis hebben. Dat kan via opleiding, zowel geïnitieerd vanuit bepaalde diensten als volledig extern. Het opmaken van workflow-schema's kan nuttig zijn, zowel voor intern gebruik als om mee te geven aan de ondernemer. Daarnaast is het onderhoud van contacten met andere overheden, en inzichten in functies en structuren van die overheden interessant. Onder andere met het oog op doorverwijzing. Ook een goede gemeentelijke kennis is van belang. Dat laatste is onder meer realiseerbaar door het aanleggen van een gemeentelijke databank van ondernemingen en een overzicht te maken van vestigingsmogelijkheden voor ondernemingen.

✓ **Administratief vereenvoudigen is de opdracht**

De gemeente maakt best werk van administratieve vereenvoudiging. De reglementen die de gemeente uitvaardigt zijn klaar en duidelijk. Vermijd reglementitis, omdat dit eerlijke en gedreven ondernemers ontmoedigt.

Door het invoeren van het principe van de unieke gegevensinzameling, vraagt de gemeente slecht één enkele keer gegevens of informatie op bij de ondernemer. Zolang de ondernemer geen wijziging van zijn situatie meldt, blijft de gemeente deze gegevens of informatie gebruiken.

De gemeente probeert zo veel mogelijk documenten, aanvragen en dergelijke te digitaliseren.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

De algemene dienstverlening in Heuvelland en Mesen kan men goed noemen, mede door de zeer directe benadering van de bevoegde ambtenaren en politici, inherent aan een eerder kleine gemeente.

Ambtenaar lokale economie

De ondernemers zijn tevreden dat er eindelijk een ambtenaar lokale economie is in Heuvelland. Dit was een verwachting van UNIZO bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen die pas recent verwezenlijkt werd. We hopen dat ze het ondernemerschap in de gemeente aanwakkert, de huidige en toekomstige ondernemers begeleidt in hun dossiers en **een proactieve houding aanneemt om het aantal ondernemers op peil te helpen houden** en om nog meer ondernemers naar Heuvelland aan te trekken. Ook **de kwaliteit en de diversiteit van de ondernemingen helpen sturen** is een uitdaging. We vragen dat de functie verder zou evolueren naar een voltijdse beschikbaarheid en in onderstaande "geest":

De ambtenaar lokale economie zou toegankelijk moeten zijn voor alle ondernemers en zoveel mogelijk ondernemers ook aanspreken en eventueel bezoeken. Hij/zij is het eerste aanspreekpunt voor de ondernemers en heeft een coördinerende rol binnen het gemeentebestuur voor al wat rechtstreeks of onrechtstreeks invloed kan hebben op de lokale economie.

Enkele voorbeelden:

- *Bij evenementen of activiteiten worden de ondernemers onvoldoende verwittigd wanneer hun straat afgesloten wordt of moeilijk bereikbaar is, zoals bijvoorbeeld bij occasionele werken, rommelmarkten, rally en wielervedstrijden. De gemeente zou een (digitale of fax) nieuwsbrief kunnen opstellen om de ondernemers tijdig te verwittigen over de activiteiten en geplande zaken die impact hebben op de bereikbaarheid en het ondernemerschap.*
- *De ondernemers vragen dat een handelsgids op de gemeentelijke website wordt geplaatst waarop alle ondernemers met hun openingsuren en kernactiviteit vermeld zijn en met een link naar hun website.*
- ***Binnen het gemeentebestuur heeft deze ambtenaar steeds "de reflex naar het ondernemerschap".***
- *De ambtenaar staat ter beschikking om dossiers van ondernemers te begeleiden en te adviseren over de diverse bevoegdheden heen, zowel binnen als buiten de gemeente.*
- *Wellicht zijn nog meer projecten mogelijk om de lokale economie te steunen. Uitdaging is ervoor te zorgen dat er ook **continuïteit is na de projecten.** (vb. buurtwinkelproject, streekmanden, ...)*

De gemeente zou de nieuwe en huidige ondernemers moeten aanmoedigen en ondersteunen bij alle ondernemersbelangende thema's vb: vergunningen , afvalwaterzuiveringsproblematiek...

Website

De gemeentelijke websites kunnen nog beter. Het moet gezegd dat de site van Heuvelland wel aantrekkelijk is. Doch niet alle gegevens zijn steeds even gemakkelijk terug te vinden of geactualiseerd. Het luik over ondernemerschap zou beter kunnen. Dit draagt ook toe tot het imago van de gemeente

1.2.2. RUIMTE VOOR ONDERNEMERS

- Waarover gaat het? -

Iedere ondernemer kiest de plaats waar hij zich wilt vestigen heel zorgvuldig. Sommige ondernemers zoeken een plek waar zekerheid bestaat dat hun activiteit ontwikkeld kan worden, bvb bij milieubelastende activiteiten, andere ondernemers zoeken een strategische plek die een commerciële meerwaarde heeft voor hun activiteit, bvb een horecazaak op de Grote Markt, weer andere ondernemers zoeken naar een goede bereikbaarheid en snelle verkeersafwisseling, bvb een transportbedrijf.

Kortom, iedere ondernemer kiest zijn plaats heel zorgvuldig. Ondernemen impliceert risico's nemen maar ook zoveel mogelijk risico's vermijden. De plaats van ondernemen is het fundament waarop zijn onderneming is gebouwd. Deze plek moet dus goed overwogen worden.



Wie kan waar ondernemen?

De drie belangrijkste bezorgdheden voor een ondernemer die een zaak wil starten, zijn:

- waar is er, gelet op mijn economische activiteit, voldoende ruimte om te ondernemen in de gemeente?
- kan de gemeente mij de zekerheid bieden dat ik mijn onderneming kan vestigen op een plek waarbij ik zonder conflict met buurt en gemeentebestuur, alle noodzakelijke vergunningen zal verkrijgen?
- krijg ik op deze plek de kans om in de toekomst, wanneer mijn onderneming gaat groeien, een uitbreiding te realiseren?

Hoe wordt de ondernemer geholpen in zijn zoektocht?

Iedere ondernemer die zich aanbiedt bij de gemeente in zijn zoektocht naar een plek om te starten wordt op een efficiënte en effectieve manier geholpen. Efficiënt wil zeggen dat hij niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd maar wel dat hij snel weet waar hij aan toe is met een hoge graad van zekerheid dat wat als ruimte wordt aangeboden, ook realistisch is.

Effectief wil zeggen dat de gemeente meedenkt met de ondernemer en rekening houdt met de doelgroep (een starter of een gevestigde waarde) de sector (industrie, handel, diensten) en de impact op de omgeving (lawaaihinder, verkeershinder, geurhinder).

Zonevreemde bedrijven

Een zonevreemd bedrijf is niet hetzelfde als een illegaal bedrijf. Een zonevreemd gebouw kan bijvoorbeeld wettelijk vergund zijn maar heeft problemen naar de toekomstige ontwikkeling van het bedrijf.

Algemeen gesteld beschouwt de overheid een bedrijf als zonevreemd als een gebouw in een zone ligt waar het niet thuishoort. Voorbeelden zijn: een industrieel bedrijf in landbouwgebied, een bedrijf in recreatiegebied, een milieubelastend bedrijf in woongebied, een kleinhandelsactiviteit in industriegebied, enz. Meestal zijn deze activiteiten historisch zonevreemd geworden door de omvang die het bedrijf door zijn groei heeft genomen, door de verandering van activiteit doorheen de jaren of door een gewijzigde omgeving. Dergelijke bedrijven vragen dringend een oplossing.

Regionale en lokale bedrijventerreinen

Vlaanderen definieert het verschil tussen beide letterlijk als volgt: *'Een lokaal bedrijventerrein dient enkel voor bedrijven met een lokaal karakter d.w.z. naar ruimtegebruik, aantal werknemers, de gemeente waar het bedrijf ligt, de uitstraling van het bedrijf, hun afzetmarkt, ... Een vuistregel die vaak gehanteerd wordt: wie meer dan een 0,5ha ruimtebehoefte heeft, wordt verwezen naar een regionaal bedrijventerrein. Er wordt een uitzondering gemaakt voor bedrijven met een te motiveren groot ruimtebeslag en die quasi geen mobiliteitsgeneriek uitlokken, duidelijk zeer lokale en beperkte afzetmarkt bedienen, enz.'* Kortom, bijzonder verwarrend en geen rechte lijn in te trekken. Voor de ondernemers is het vaak onbegrijpelijk dat er vrije bedrijventerreinen zijn in een gemeente, waarvan zij geen gebruik mogen maken wegens onvoldoende "regionaal belang".

Uniforme regels vergunningen en meldingen

Voor vele ondernemers is een stedenbouwkundige aanvraag een handeling die zij slechts een paar keer in hun ondernemersleven meemaken: een keer bij de bouw van hun bedrijfsruimte en eventueel een tweede keer bij de uitbreiding ervan. Daarom verwacht de ondernemer van de gemeente dat zij zoveel als mogelijk ondersteunt in de aanvraag en opmaak van de noodzakelijke stedenbouwkundige plannen en vergunningen.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ Heb een duidelijke visie over wie waar in de gemeente kan ondernemen

Bij het opmaken van belangrijke beleidsplannen zoals het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, het mobiliteitsplan, het commercieel-strategisch plan, het milieubeleidsplan wordt telkens rekening gehouden met de bestaande en mogelijke toekomstige vestigingsplaatsen voor ondernemers. Op die manier wordt rechtszekerheid gegeven aan bestaande ondernemers maar wordt het ook duidelijk waar nieuwe economische activiteit zich kan en mag ontwikkelen. Deze belangrijke opdracht moet kaderen in de opmaak en evaluatie van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan.

✓ Ontwikkel een databank van beschikbare bedrijfsperven en -gebouwen

Het blijft niet alleen bij plannen, de gemeente maakt tevens werk van effectieve ruimte om te ondernemen. Dat kan door het aanleggen van nieuwe regionale of lokale bedrijventerreinen, het vrijmaken van percelen voor economische activiteit naast de officiële bedrijventerreinen, het oprichten van een bedrijvencentrum waar startende ondernemers kunnen warmlopen in een gehuurd kantoor of atelier, enz.

De ondernemer moet gemakkelijk online kunnen zoeken naar beschikbare bedrijfsruimtes op het gemeentelijk grondgebied. Indien online niet lukt, moet hij op de gemeente een aanspreekpunt hebben waar hij met zijn specifieke locatievraag terecht kan. De bevoegde ambtenaar brengt via regelmatige contacten met projectontwikkelaars, vastgoedmakelaars en terreinbeheerders de beschikbare bedrijfspanden en -percelen op bedrijvenczones voor hem in kaart. Bovendien staat deze ambtenaar klaar om samen met zijn collega's van de diensten ruimtelijke ordening en milieu, duidelijkheid te verschaffen over mogelijke economische ontwikkelingen, de geldende bestemmingsplannen en hun voorschriften, de stedenbouwkundige vergunningentoestand, vergunningsplicht op vlak van ruimtelijke ordening en milieu.

✓ **Geef zonevreemde bedrijven een definitieve oplossing**

Zonevreemde activiteiten worden definitief en structureel geregeld waarbij eerst alle wettelijke instrumenten worden ingezet om een oplossing uit te werken op de bestaande locatie. Indien dit niet lukt, wordt onder intense begeleiding van de gemeente gezocht naar een ruimte voor herlokalisatie. Telkens wordt rekening gehouden met toekomstige groeimogelijkheden.

✓ **Realiseer het digitaal vergunningenloket**

Van zodra de Vlaamse overheid het vergunningenloket digitaal mogelijk maakt, zal de gemeente daarop inspelen door alle ondernemers de mogelijkheid te bieden om bouwaanvragen, meldingen en stedenbouwkundige formaliteiten volledig digitaal via een internetloket in te dienen.

Hierbij wordt de integratie van stedenbouwkundige- en milieuvergunning via het éénloketsysteem gehanteerd.

De gemeente volgt het Vlaams beleid inzake stedenbouwkundige vergunnings- en meldingsplicht en legt geen extra vergunnings- of meldingsplicht op voor werken of handelingen die op Vlaams niveau vrijgesteld zijn.

✓ **Afstemmen van regionaal en lokaal bedrijventerrein**

De gemeente streeft ernaar om zoveel als mogelijk af te stemmen bij de realisatie van zowel lokale als regionale bedrijventerreinen. Bij plannen voor regionale terreinen wordt hierbij gestreefd naar integratie en aansluiting bij lokale bedrijventerreinen zodat vraagstukken rond infrastructuur, ontsluiting, parkeerfaciliteiten, ... gezamenlijk aangepakt kunnen worden.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Er zijn zeer veel zelfstandige ondernemers in Heuvelland & Mesen

Er zijn bijna 1000 actieve ondernemingsnummers en +/- 1300 zelfstandigen inclusief meewerkende zelfstandige partners.

De grote helft van de actieve beroepsbevolking in is tewerkgesteld in Heuvelland & Mesen.

Landbouw-streekproducten-tewerkstelling

Het aantal landbouwbedrijven is echter met 20% gedaald de laatste 12 jaar. Alleen al voor het behoudt van tewerkstelling is het wellicht opportuun om ook hier een **aangepast duurzaam beleid te helpen stimuleren**. Bv. kleinschaliger initiatieven, vergeten groenten en fruit, de wijnbouw, artisanale en streekproducten, authentieke rassen, bio-landbouw kunnen wellicht een zeer waardevol alternatief bieden. Bovendien zijn deze meer arbeidsintensief, minder conjunctuur- en prijsgevoelig en is er meestal een meerwaarde voor de bezoekers, het toerisme en de horeca. Dit zorgt voor de veel geprezen "couleur locale" en verhoogt ook de levenskwaliteit van iedere inwoner.

Bokrijk?

De ondernemers verwachten een tegenwind van de gemeente tegen het "ver-Bokrijkiseren" van de gemeente.

Zij ondervinden een **grote noodzaak naar een zekerheid van continuïteit van hun uitbating** en toekomstige generaties en eventuele overnemers. Dit houdt de gemeente levendig en trekt nieuwe inwoners aan.

Veel **ondernemers zijn zonevreemd gevestigd** en zij vragen om deze situatie te kunnen regulariseren, zodat de toekomst van deze bedrijven gewaarborgd is. De huidige ondernemers wensen soms ook **ruimte om op een (esthetisch) verantwoorde manier uit te breiden of om te verbouwen**, zodat ze verder en beter hun zelfstandige activiteit in de gemeente kunnen uitoefenen. Zo moet er bv. de mogelijkheid zijn om een loods bij te bouwen. Dit zou ook moeten kunnen door bijvoorbeeld 2 kleine loodsen te plaatsen, mooi in het groen en met respect voor de omgeving.

De ondernemers vragen dat de vrijkomende landbouw bedrijfsruimte gemakkelijker hergebruikt kan worden voor andere economische doeleinden.

De plaatselijke ondernemers zijn **bezorgd over de vele geklasseerde en/of geïnventariseerde** (St-Lucasarchief?) **gebouwen**, waardoor het wellicht moeilijk wordt om deze woningen en uitbatingen aan te passen. Zij hopen dat de bouwvergunningen toch vlot verkregen zullen worden en dat er in afwachting steeds duidelijke en open communicatie over is.

De ondernemers vertrouwen er in dat zij hun zaak kunnen blijven aanpassen aan de huidige en toekomstige noden, de mode & trends en comfortnormen, de veiligheids- en hygiëne voorschriften, alsook het verbouwen en kunnen beschikken over de nodige ruimte, om zo de uitstraling van hun zaak te kunnen opwaarderen.

Landbouwers en ondernemers moeten **vaak lang wachten op hun bouwvergunning**, dit sleept soms jaren aan en de eisen zijn zeer hoog.

Hergebruik bedrijfspanden

In de volgende beleidsperiode zou de gemeente een actief beleid moeten voeren rond het **hergebruik van bedrijfspanden**. Een inventarisatie dringt zich op.

Ondernemers dragen bij tot de aantrekkelijkheid en uitstraling van een gemeente.

De ondernemers vrezen dat Heuvelland zal leeglopen, als de combinatie van landbouw en bedrijvigheid niet blijvend gestimuleerd wordt.

1.2.3. BEREIKBAARHEID

- Waarover gaat het? -

Mijn klanten kunnen mij bereiken en ik kan mijn klanten bereiken

Voor elke onderneming die rechtstreeks in contact komt met klanten/patiënten en leveranciers, is het essentieel dat die de onderneming vlot kunnen bereiken. Ook een ondernemer of zijn personeelsleden moeten als dienstverlener of leverancier vlot bij klanten, op werven, bij patiënten geraken.



'Bereikbaarheid' is voor elke onderneming anders

Hoe de onderneming bereikbaar moet zijn, is sterk afhankelijk van haar aard en ligging. Voor dagelijkse boodschappen wensen klanten zo snel en dicht mogelijk bij de winkel te geraken; voor een middagje-shoppen of een avondje terrassen mag het in een autoluwere winkelstraat. Maar minder-mobiele klanten of patiënten moeten wel met de auto op hun bestemming kunnen komen. Sommige ondernemers zijn sterk afhankelijk van de passage, voor hen is er geen "ongewenst" verkeer. Er moeten voldoende goedgekozen laad- en losplaatsen ingericht worden. Venstertijden moeten voldoende ruim zijn opdat het haalbaar en betaalbaar blijft om elke klant te bedienen.

Ondernemingen buiten het centrum of op een bedrijventerrein moeten langs een vlotte route, zonder al te veel omweg en beperkingen, bereikbaar zijn. Wie op locatie werkt, moet daar ook geraken en betaalbaar kunnen parkeren. Duidelijke bewegwijzering is geen overbodige luxe.

Minder hinder bij (tijdelijke) onbereikbaarheid

Ondernemers hebben er begrip voor dat af en toe (openbare) werken noodzakelijk zijn. Zij vinden het belangrijk dat zij tijdig, voldoende én correct op de hoogte gebracht worden over aanstaande openbare en private werken in de straat, buurt en ruimere omgeving. Aangezien de gemeente het dichtst bij de ondernemer staat, is de gemeente het eerste aanspreekpunt bij werken, om het even wie de opdrachtgever ervan is. Ondernemers verwachten dat de werken goed gecoördineerd worden en dat er zowel voor als tijdens de werken een zeer goede communicatie is. Zij appreciëren het als zij betrokken worden bij de uitwerking van de fasering van de werken en bij de (omleidings-)signalisatie. Zij verwachten dat de gemeente rekening houdt met de verzuchtingen van de ondernemers en mee op zoek gaat naar oplossingen of alternatieven die het financiële of commerciële leed kunnen verzachten.

- hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ **Lever maatwerk voor een goede bereikbaarheid**

Dit wordt ingevuld per gebied, en wordt ook consequent toegepast en gecontroleerd. Elke maatregel die effect heeft op de bereikbaarheid van de onderneming wordt eerst overlegd met de ondernemers.

✓ **Zorg voor een bewegwijzering die heel duidelijk en efficiënt is**

Voor handelszaken in het centrum wordt het centrum aangeduid, met goed aangeven van de beschikbare parkings, gratis parkeerplaatsen en lang-parkeerplaatsen. Voor bedrijven op een bedrijventerrein wordt deze zone bewegwijzerd vanaf de invalswegen naar de gemeente. Horecazaken en toeristische zaken krijgen de kans om zich individueel te bewegwijzeren via de gekijkte wegwijzers.

✓ **Maak route- en parkeerplannen op**

Bij het opmaken van route- en parkeerplannen, houdt de gemeente rekening met de functies van het gebied (runshoppen, frunshoppen, bedrijventerrein), met tijdsbesteding van de klanten, met loopafstanden en looproutes. Bij wijzigingen voorziet men eerst sensibiliseringscampagnes én alternatieven. Laad- en losplaatsen worden vastgelegd in overleg met de ondernemers en in functie van hun noden.

✓ **Duid een minder-hinder-coördinator aan**

Bij openbare werken, of andere redenen van tijdelijke onbereikbaarheid van een onderneming, houdt de gemeente rekening met de extra noden van ondernemers. Er wordt voor elk werk een minder-hinder-coördinator aangeduid. Deze coördinator wordt van in de beginfase bij de werken betrokken. Hij maakt een knelpuntenanalyse voor ondernemingen op. Hij is de contactpersoon en het unieke aanspreekpunt voor de ondernemers voor, tijdens en na de werken. Hij heeft, in overleg met de ondernemers, inspraak in fasering en signalisatie. Hij verzorgt de specifieke communicatie naar ondernemers toe en ondersteunt eventuele commerciële acties.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Heuvelland en Mesen zijn algemeen vlot bereikbaar over de weg (goede wegen).

Signalisatie

Om het voor de klanten, leveranciers en toeristen eenvoudig en gemakkelijk te maken is er nood aan een **duidelijke en gecoördineerde bewegwijzering naar de verschillende deelgemeenten en de toeristische trekpleisters**, bv. naar het VVV-kantoor, naar de Kemmelberg, Rode Berg & Zwarte Berg en dit zeker wanneer men bv. van de Dries komt in Kemmel of de Markt van Nieuwkerke, Mesen of Wijtschate. Dit kunnen bijvoorbeeld allemaal groene borden (met respect voor de natuur) zijn met logica en uniformiteit. Er zijn verschillende manieren van bewegwijzering mogelijk die zeker zouden passen in het pittoreske kader van Heuvelland & Mesen. Door de wegenwerken zijn verschillende wegwijzers weggenomen, maar ruime tijd na de wegenwerken zijn ze nog steeds (bewust?) niet teruggeplaatst.

In de volgende beleidsperiode zou er een aangepast mobiliteitsplan moeten komen voor de ganze gemeente **met aangepaste signalisatie**.

Parkeren

Parking is voor de meeste ondernemers een absolute must, voor ondernemers die dagelijkse (voedings-)producten verkopen zelfs een echte noodzaak. Zeker in een landelijke gemeente waar de meeste verplaatsingen met de auto gebeuren. In een gemeente met vele evenementen is een parkeerplaats voor kort parkeren hiervoor een ideale oplossing.

Er dient extra aandacht voor deze problematiek bij de heraanleg van de dorpskernen en andere grote wegen. Parking voor de handelszaak en zonder hinderende objecten zoals palen, bomen e.d. zijn maatregelen die niets kosten, tenzij planning en goede wil, maar dit zorgt voor een wezenlijke meerwaarde voor de handel in een dorp. Het verhoogt ook de levensvatbaarheid op lange termijn. De gemeente mag ook parkeerplaatsen voor gehandicapten en bussen niet over het hoofd zien. Op toeristische punten en in de dorpscentra zijn parkeerplaatsen voor mensen die moeilijk te been zijn noodzakelijk.

Wegenwerken

De **ondernemers zouden graag vooraf inspraak krijgen** bij toekomstige wegenwerken en verfraaiingen die in bepaalde straten zouden doorgevoerd worden. De infovergaderingen mogen niet louter informatief zijn, er is overleg nodig van beide zijden. Zo is er inspraak en communicatie nodig vóór de wegenwerken, tijdens de verschillende fases en ook nadien. Indien het wegenwerken zijn aan niet-gemeentelijke wegen of met diverse betrokken opdrachtgevers dan verwachten de ondernemers een proactieve houding van de gemeente. De gemeente moet zoeken naar de beste oplossing voor de ondernemers en de bewoners, luisteren en rekening houden met hun opmerkingen. **Tijdens de werken moet de signalisatie absoluut beter** (de omleidingen) en permanent aangepast en onderhouden worden.

De ondernemers wensen in de toekomst tenslotte meer inspraak en zeker over bereikbaarheid van de ondernemers, zoals wegenwerken, parking,...

1.2.4. VEILIGHEID

- waarover gaat het ? -

Objectieve en subjectieve veiligheid

Dit zijn termen die regelmatig door veiligheidsspecialisten in de mond worden genomen. Kort samengevat komt het hier op neer: objectieve veiligheid gaat over veiligheid die objectief te meten is, bijvoorbeeld aan de hand van het aantal geregistreerde inbreuken of het aantal gemeten incidenten; subjectieve veiligheid is gevoelsmatig, bijvoorbeeld de angst om slachtoffer te worden van misdrijven en criminaliteit. Hier wordt de term onveiligheidsgevoel gebruikt.



Het is belangrijk dat de kloof tussen beide vormen van veiligheid niet te groot wordt en dat de gemeente aan de ondernemers niet alleen statistisch kan aantonen dat het veilig is maar dat de ondernemers, hun personeel en hun klanten dat ook zo aanvoelen.

Wie staat in voor de veiligheid?

Veiligheid is niet alleen de opdracht van de politie. Alle problemen die het veiligheidsgevoel van ondernemers, hun personeel en hun klanten aantasten, b.v. slecht onderhouden trottoirs, snel en druk verkeer, samenlevingsconflicten, overlast van mensen die zich niet aan bepaalde normen houden, druggebruik, hondenpoep, vuilnis op straat, gebrek aan sociale cohesie en sociale controle..., moeten aangepakt worden.

De veiligheid is dus, naast een taak van de politie, eveneens de opdracht van heel wat diensten en organisaties die elk hun bijdrage moeten leveren tot het objectieve en subjectieve veiligheidsgevoel. Maar ook de ondernemer is een volwaardige partner in de aanpak van de onveiligheidsproblematiek. Door het nemen van een aantal preventieve beveiligingsmaatregelen kunnen zij de veiligheid van hun handelswaar, hun producten, hun zaak en hun persoonlijke integriteit aanzienlijk verhogen.

Veilig ondernemen is een basisvoorwaarde

Een ondernemer met een zaak die zich op een onveilige plaats bevindt, zal een concurrentieel nadeel ondervinden t.o.v. een ondernemer in een veilige buurt. Die eerste zal namelijk moeilijk personeel vinden en klanten zullen twijfelen als de idee leeft dat die onderneming in een onveilige buurt ligt. De ondernemer, zijn personeel en klanten moeten zich beschermd voelen en gehoor krijgen voor de problemen of bekommernissen inzake veiligheid.

Kortom, veilig ondernemen moet gegarandeerd worden door de gemeente, zoniet verliest de ondernemer zijn vertrouwen en wenst hij het risico niet langer te nemen.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ Geef inspraak in het veiligheidsbeleid

Elke politiezone stelt de krachtlijnen van het veiligheidsbeleid op in het zonaal veiligheidsplan. Dat steunt op het federaal veiligheidsplan en de daarin vermelde prioriteiten. Een van die prioriteiten is de veiligheid van ondernemers. Ondernemers zijn sleutelfiguren die bij de opmaak van dit veiligheidsplan gehoord en betrokken moeten worden.

Gemeenten die aan bepaalde voorwaarden voldoen, krijgen van de hogere overheid een veiligheids- en preventiecontract en dus een financiële impuls in ruil voor een geïntegreerd lokaal preventiebeleid. De gemeentelijke overheden maken best afspraken met de ondernemers om bij de opmaak van veiligheids- en preventiecontracten voorstellen af te toetsen alvorens de contracten in te dienen.

✓ Ga voor een integrale en geïntegreerde aanpak

De gemeente is de regisseur bij de opmaak van een veiligheidsplan. Wij pleiten ervoor om integraal en geïntegreerd te werken:

Werk **integraal** en benader criminaliteit in een zo breed mogelijke context. Veiligheid is verweven met verschillende beleidsdomeinen: ruimtelijke ordening, mobiliteit, ... Binnen de gemeente is het noodzakelijk dat de verantwoordelijken van deze beleidsdomeinen betrokken worden bij het opzetten van lokale initiatieven, projecten en instrumenten. Schenk tevens bijzondere aandacht aan de veiligheidsketen en dan vooral aan pro-actie (risicoanalyse ter voorkoming van het ontstaan van veiligheidsproblemen), preventie (voorkomen van veiligheidsproblemen en beperken van de gevolgen), preparatie (procedures om mogelijke gevolgen op te vangen) en repressie (bestrijding van onveiligheid).

Werk **geïntegreerd** en werk samen met alle betrokken partijen. Zij kunnen inspanningen en middelen bundelen om meer veiligheid in een gebied te realiseren. Veiligheidsproblemen kunnen zo eenvoudiger worden opgelost. Nodig daarom alle organisaties en partners uit die hieraan kunnen meewerken: ondernemersorganisaties, horeca, buurtcomités, politie, justitie, ...

Er wordt best een coördinator aangesteld die op vlak van veiligheid een overzicht heeft over de verschillende initiatieven, samenwerkingen kan opzetten en die een aanspreekpunt is voor ondernemers die met een veiligheidsprobleem te kampen hebben.

✓ Zorg voor meer blauw op straat, vooral tijdens de solden- en eindejaarsperiode

Is een slogan die door veel ondernemers in de mond wordt genomen. Deze uitspraak maakt nog steeds duidelijk dat politie de essentiële schakel is in het veiligheidsbeleid. Door aanwezig te zijn in het straatbeeld werken zij niet alleen ontradend naar mogelijk storend gedrag, bovendien creëren zij een veiligheidsgevoel bij ondernemers en klanten.

✓ Geef voldoende aandacht aan preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Een gemeentebestuur kan een heel aantal preventieve maatregelen nemen om de veiligheid en het veiligheidsgevoel te verhogen:

Eén daarvan is het verlenen van zowel logistieke als financiële steun aan een Buurtinformatienetwerk voor zelfstandige ondernemers (BIN-Z). De formule van de BIN's heeft zijn waarde al voldoende bewezen. Daarnaast kan de gemeente inzetten op preventie door het aanstellen of bestendigen van Technopreventieve Adviseurs (TPA). De TPA's vormen een belangrijke schakel in het streven naar meer

veiligheid, aangezien zij advies geven inzake preventie. Bovendien is er in vele steden en gemeenten een preventieadviseur die alle mogelijke preventieve maatregelen coördineert.

✓ **Ontwikkeling een eigen vervolgingsbeleid**

Hoewel de gemeente geen vat heeft op het vervolgingsbeleid van het parket, heeft ze sinds 1999 toch een interessant instrument in handen gekregen: de gemeentelijke administratieve sanctie. Dit is een administratieve boete die onmiddellijk kan uitgeschreven worden voor inbreuken als lawaaihinder, hondenpoep, wildplassen, wildplakken, graffiti, ... Dit zijn vormen van criminaliteit die sterk bijdragen tot het onveiligheidsgevoel en die door het parket meestal niet behandeld worden. Gemeenten moeten volop gebruik maken van dit instrument. Dit laat de politie toe om voor dergelijke inbreuken consequent op te treden, wetende dat er een passend gevolg aan wordt gegeven.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Over de algemene (persoonlijke) veiligheid kan men in Heuvelland & Mesen niet klagen.

Inbrakenplaag

Doch na de recentste inbrakenplaag heerst bij de ondernemers het gevoel dat de politie te weinig gezien wordt op straat, zeker op risicomomenten (inbraakgevoelige periodes). Veel woningen en bedrijven in het landelijke Heuvelland & Mesen zijn gevoelig voor inbraken, doordat ze vrij staan.

We zijn ook een grensregio met de bijhorende problematiek. De ondernemers hopen dat er een goed overleg is met de politie van Frankrijk, aangezien de criminelen snel de grens kunnen oversteken. Ook in verband met de opheldering van diefstallen en inbraken is een grensoverschrijdende aanpak noodzakelijk.

BIN-Z netwerk

UNIZO is tevreden dat er een BIN-Z netwerk is en rekt er op dat de politie alle adequate informatie snel doorgeeft zodat de aangeslotenen van het netwerk alerter kunnen zijn voor bijvoorbeeld gesignaleerde voertuigen, verdachte personen, enz.. **Er zouden maatregelen moeten getroffen worden om het BIN-Z netwerk nog meer uit te breiden, zodat de sociale controle en het engagement verhoogt.** Er zou een actieve politiek moeten gevoerd worden om nog meer mensen lid te laten worden, zoals thuisverplegenden, vrije beroepen, landbouwers, het personeel van B-post en waarom niet alle medewerkers van de gemeente die in Heuvelland of Mesen wonen?

De coördinator van het BIN-Z netwerk zorgt dat alles goed gecoördineerd en gecommuniceerd wordt. **De ondernemers rekenen er op dat bij afwezigheid van de coördinator een evenwaardige vervanging wordt voorzien.** Hiervoor dient druk uitgeoefend te worden bij de top van de politie opdat iedere medewerker van de politie het BIN-netwerk zou erkennen als een zeer nuttig instrument ter verhoging van de veiligheid. Iedereen dient het BIN-Z netwerk te ondersteunen.

Het is van essentieel belang dat het BIN-netwerk serieus wordt genomen. Zo kunnen diefstallen opgehelderd worden of een regelmatige inbraken- en diefstallenplaag kan verhinderd worden.

1.2.5. MILIEU

- Waarover gaat het? -

Containerparken

In een ondernemersvriendelijke gemeente zijn zelfstandigen en KMO's ook welkom op het gemeentelijk containerpark. Zelfstandigen hebben het vaak moeilijk om hun afval op een praktische, haalbare en betaalbare manier kwijt te geraken. Gemeenten hanteren de meest uiteenlopende reglementen en sommige containerparken zijn enkel voor particulieren toegankelijk. Bedrijven moeten minstens met het afval dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval op het containerpark terecht kunnen. Het toelaten van ondernemers tot de selectieve afvalinzameling op het containerpark is een stimulans om de verschillende afvalfracties nog beter te scheiden.



Milieuvergunningen en VLAREM-meldingen

De gemeente moet zorgen voor een klantvriendelijke behandeling van ondernemers en KMO's die een milieuvergunningsaanvraag, VLAREM-melding of mededeling kleine verandering indienen. Ondernemers zijn meestal niet vertrouwd met het VLAREM-jargon. Een degelijke ondersteuning en begeleiding verkleint de administratieve drempels voor ondernemers die een nieuwe vestiging wensen op te starten, of willen diversifiëren of uitbreiden in de gemeente.

De gemeente maakt het volledig elektronisch indienen van milieuformaliteiten en vergunningsaanvragen mogelijk via een internetloket. De verdere afhandeling van de aanvragen kan ook vlot en efficiënt via elektronische weg.

Gemeentelijke rioleringsbijdrage

De gemeente moet erover waken dat de gemeentelijke rioleringsbijdragen niet uitgroeien tot bijkomende lokale "ondernemersbelastingen". Zo blijft de prijs die moet betaald worden voor het drinkwaterverbruik binnen de perken. De inkomsten uit de gemeentelijke rioleringsbijdrage worden exclusief gebruikt voor de verdere uitbouw en het onderhoud van de gemeentelijke riolering én niet voor allerhande andere zaken die daar niet mee in verband staan.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ **Stel het containerpark open voor ondernemers**

De gemeente stelt haar containerpark open voor afvalstoffen van kleine bedrijven en zelfstandige ondernemers, als die afvalstoffen qua aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met huishoudelijk afval en de aangeleverde hoeveelheden binnen de perken blijven. De acceptatie gebeurt best aan dezelfde tarieven als voor de particulier. De maximale hoeveelheden die per beurt aangeleverd kunnen worden zijn opgesplitst per afvalfractie: bv. maximaal 1 of 2 m³ groenafval, max. 1 of 2 m³ steenpuin, max. 1 of 2 m³ papier en karton, etc....

✓ **Ga voor een efficiënt en oplossingsgericht milieuvergunningenbeleid**

Zelfstandigen en KMO's moeten vaak milieuvergunningen aanvragen voor uitbreidingen, verplaatsingen, verbouwingen, nieuwe tanks, wijzigingen in productieprocessen of bv. afvalwatersituatie. De gemeente voorziet het nodige eerstelijnsadvies en bijstand om een aanvraagdossier en alle milieu-formaliteiten conform de voorschriften in te dienen. Zij doet dat via oplossingsgericht denkende milieu-ambtenaren die vertrouwd zijn met het technisch en juridisch VLAREM-jargon.

Van zodra de Vlaamse overheid het vergunningenloket digitaal mogelijk maakt, zal de gemeente daarop inspelen door alle ondernemers de mogelijkheid te bieden om milieuvergunningsaanvragen, VLAREM-meldingen of mededelingen kleine verandering volledig elektronisch via een internet-loket in te dienen.

✓ **Wees redelijk in het rioleringsbeleid en de bijhorende tarifiering**

De gemeente wordt geconfronteerd met kosten voor het onderhoud en de verdere uitbouw van het rioleringsstelsel op het gemeentelijk grondgebied. De gemeente kiest niet voor de simpele logica van het gemakshalve en "bijna automatisch" aanrekenen van het maximaal toegelaten tarief voor de rioleringsbijdrage. De gemeente becijfert de werkelijke jaarlijkse kost van het onderhoud en de effectieve uitbouw van het rioleringsstelsel. De rioleringsbijdrage zal daarmee in verhouding staan, maar omdat de gemeente ook gebruik kan maken van gewestelijke subsidies en eigen middelen, rekent ze de werkelijke rioleringskost niet onverkort door in de drinkwaterfactuur via een gemeentelijke rioleringsbijdrage. Op die manier creëert ze een ondernemersvriendelijk klimaat.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Milieu speelt een essentiële rol in onze landelijke groene gemeente met veel landbouw en natuurgebied enerzijds en toch een zeer verspreide bebouwing en relatief sterk bevolkte gemeente anderzijds.

Duidelijke gemeentelijke richtlijnen ten opzichte van de ondernemers en inwoners dwingen zich op met betrekking tot afvalbeheer, met speciale aandacht voor de ondernemersvriendelijkheid. Wat bv. met ovenfilters? Diverse economische activiteiten genereren diverse afvalstromen. Hier kan de gemeente een nog een meer (pro-)actieve rol spelen. Er sluimert ook een dubbele taxering voor ondernemingen die beroep doen op een prive-afvalophaling.

Afvalwater

waarom geen aangepaste steun bv. voor een horeca-afvalwaterbeleid? De Horeca is samen met landbouw de belangrijkste sector in Heuvelland.

1.2.6. FINANCIËN

- Waarover gaat het? -

Onder de titel 'Financiën' behandelen we gemeentelijke fiscaliteit en subsidies.

Fiscaliteit is een thema dat uiterst gevoelig ligt bij de ondernemer. De gemeente moet er zorg voor dragen dat bij het uittekenen van een fiscaal beleid de fiscale druk op ondernemers en ondernemingen economisch verantwoord is. Dit hangt samen met een evenwichtige verdeling van de 'lasten' en 'lusten'. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de kleine ondernemingen. Daarnaast is er behoefte aan de juiste fiscale stimuli om het ondernemerschap in de gemeente te bevorderen.



Belastingen en retributies

Voor een ondernemer zijn dit allemaal belastingen, niettemin is er een onderscheid tussen beide:

Een belasting is een eenzijdig opgelegde verplichting vanuit de overheid waar geen individuele dienstverlening van de overheid tegenover staat. De belastingen hebben enerzijds tot doel de openbare dienstverlening in haar geheel te financieren (politie, brandweer, administratie, wegenis,...). Anderzijds kunnen sommige belastingen ook een nevendoeel hebben, bijvoorbeeld het ontmoedigen van bepaald gedrag of situaties: belasting op sluikestorten of belasting op leegstaande panden.

Een retributie is een vergoeding voor een prestatie of een dienst geleverd door de gemeente en die in het voordeel is van degene die gebruik maakt van die dienst of prestatie. Bijvoorbeeld een retributie voor standplaats op wekelijkse markt, retributie voor gebruik van containerpark.

Belasting op wat?

Gemeenten kunnen in principe geen opcentiemen heffen op de vennootschapsbelasting zoals wel gebeurt op de personenbelasting, de zogenaamde aanvullende gemeentebelasting. Dat zorgt ervoor dat gemeenten doorheen de jaren steeds op zoek zijn geweest naar een grondslag van heffing om de ondernemers te kunnen belasten. Gelukkig zijn intussen de meest vreemde vondsten zoals de gemeentebelasting op personeel of op computers reeds verdwenen. Niettemin bestaan er nog steeds een veertigtal verschillende belastingen die slaan op ondernemingen. De rekenoefening of de baten van deze belastingen ook de kosten voor het innen ervan dekken, wordt door de gemeente veelal niet gemaakt.

Subsidies

Op gemeentelijk vlak bestaat een arsenaal aan subsidiemaatregelen over alle beleidsdomeinen heen. Meer en meer worden ook subsidiereglementen bedacht die een rechtstreeks effect op het gedrag

van de ondernemers willen realiseren. Zo zijn er subsidiesystemen om nieuwe ondernemers naar de gemeente te lokken, om starters te ondersteunen, om de renovatie van een handelszaak of het wonen boven winkels te stimuleren. Het is niet altijd duidelijk of deze subsidiesystemen het verhoopte effect hebben. Redenen zijn dat het subsidiesysteem onvoldoende gekend is, te omslachtig is of gewoonweg omdat het subsidiebedrag niet in verhouding staat tot de actie die verlangd wordt van de ondernemer.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ **Informeel helder over belastingen en subsidies**

Voor ondernemers is in de eerste plaats kennis en informatie over de verschillende belastingen en subsidies van cruciaal belang. Ondernemers zijn dag in dag uit bezig met hun zaak. Vaak ontbreken de tijd en de middelen om uit te zoeken waar ze recht op hebben of wat hun verplichtingen zijn. Voor steunmaatregelen is de kloof tussen enerzijds de doelstellingen en de middelen van de gemeente en anderzijds de ondernemers bij wie ze werkelijk terechtkomen vaak zeer groot. Ook de grote verscheidenheid in gemeentelijke belastingen maakt het voor een ondernemer een ondoorzichtig kluwen van regelgeving, zeker voor ondernemers die in meerdere gemeenten actief zijn. De regelgeving is niet altijd even toegankelijk en duidelijk. Sensibilisering en duidelijke informatie zijn cruciaal.

✓ **Verminder de administratieve lasten tot het strikte minimum**

Gemeentelijke belastingen en retributies bestaan er in allerlei varianten. Vaak legt elk reglement eigen verplichtingen op aan de ondernemer. Naast het harmoniseren en groeperen van aangifteformaliteiten kan een afschaffing en bundeling van belastingen zowel voor de ondernemer als voor de gemeenten een administratieve vereenvoudiging en kostenbesparing zijn. Uiteraard mag deze operatie in geen geval leiden tot een verhoging van de fiscale druk op ondernemingen. Idealiter zorgt de operatie voor een broodnodige lastenverlaging.

Een ondersteuningsbeleid via subsidies heeft zijn beperkingen en gebreken. Zo zijn alleen al aan de aanvraag teveel administratieve lasten verbonden die er (mede) voor zorgen dat heel wat subsidies niet optimaal gebruikt worden. Steunmaatregelen gebeuren het beste op een rechtstreekse manier via de fiscaliteit. Zo is bijvoorbeeld voor nieuwe ondernemers een automatische vrijstelling of teruggave van de gemeentelijke belasting op bedrijfsruimtes denkbaar.

✓ **Controleer of de belastingen economisch verantwoord zijn**

Een lokaal fiscaal beleid kan ondernemingen aantrekken, maar kan ook concurrentieverstorend zijn.

Bij een ondernemersvriendelijke belasting houdt de gemeente rekening met :

- de kleine KMO's en de zelfstandige ondernemer bij het bepalen van de belastinggrondslag, de tarieven en de vrijstellingen
- de draagkracht van de kleine KMO's, de zelfstandige ondernemer en startende ondernemingen
- de bijzondere vereisten die voortvloeien uit plaatselijke omstandigheden.

De gemeentelijke fiscaliteit mag in geen geval de economische activiteit van ondernemers belemmeren of groei tegengaan. Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan startende ondernemingen, ook de gemeente dient ondernemerschap te stimuleren.

✓ Geef een degelijke dienstverlening in return

Ondernemers begrijpen dat de gemeente middelen nodig heeft om haar werking te financieren en dragen hiertoe hun steentje bij. Uiteraard verwachten ondernemers dan ook een degelijke dienstverlening en een optimaal ondernemingsklimaat om samen te werken aan de verdere uitbouw van de plaatselijke economie en de gemeente. Dit memorandum is daar het beste bewijs van.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Geen echte klachten van de ondernemers.

Geen pesttaxen

De ondernemers zijn tevreden dat er geen tot weinig extra gemeentelijke belastingen zijn voor de ondernemers of op economische activiteit en we hopen dat dit zo blijft in de volgende legislatuur.

Het financiële draagvlak van de gemeente Heuvelland en de Stad Mesen is beperkt door het kleine aantal inwoners en de beperkte inkomens. Ook het uitgestrekte landelijke gebied, de vergrijzing en de ontvolking, het toerisme en de evenementen, de vele gemeentewegen en de talrijke dorpskernen vragen veel inspanningen van de gemeentelijke overheid. Daarbij komen nog de vele opgelegde verplichtingen door hogere overheden bij, die niet altijd realistisch zijn voor een kleine gemeente.

Investeringsen

Er wordt de laatste jaren en de komende jaren fors geïnvesteerd door zowel Heuvelland, als Mesen. **Als ondernemers kunnen we dit alleen maar toejuichen.**

Toch ook enkele bedenkingen: jammer genoeg is er weinig tot geen overleg met de sociaaleconomische actoren vooraf, zowel over de vorm als over de invulling.

Het is positief dat men zoveel mogelijk subsidies probeert aan te trekken.

Het is echter wel van belang dat er met alle projecten een link is naar de lokale economie.

Er wordt bv. weinig aandacht besteedt aan het **economische aspect van alle investeringen** i.v.m. toerisme, herdenking WO I, enz.

Om nieuwe ondernemers en inwoners aan te trekken moeten investeringen in een eigentijdse uitstraling echter blijven gebeuren. Ook een **goed evenwicht is nodig tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente.** UNIZO wil hierover mee helpen brainstormen met de Gemeentebesturen.

1.2.7. PARTICIPATIE

- waarover gaat het? –

Wettelijke instrumenten om de individuele stem te laten horen

Het gemeentedecreet reikt een aantal instrumenten aan de burger om hem inspraak te verlenen in gemeentelijke bevoegdheden. Ook de ondernemer, als actor binnen de gemeente, kan van deze instrumenten gebruik maken. Zo is er het verzoekschrift wat simpelweg een brief is waarin iemand een verzoek formuleert om een antwoord te krijgen op het individueel probleem of om een concreet thema op de agenda van het college te krijgen. Ook de openbaarheid van bestuur is decretaal geregeld en zorgt ervoor dat iedere burger, lees ondernemer, inzagerecht krijgt in



bestuursdocumenten op eender welk overheidsniveau, mits vanzelfsprekend een aantal uitzonderingen wanneer het gaat om personeelszaken, privacy en geheimhouding. Iedere gemeente heeft zich intussen georganiseerd rond klachtbehandeling en verplicht zichzelf om binnen een redelijke termijn een antwoord te bieden aan de persoon die de klacht of melding indiende.

Wettelijke instrumenten om de stem van een groep te laten horen

De kracht van de massa kan tevens gekanaliseerd worden in een aantal wettelijke inspraakinstrumenten. Zo is er de gemeentelijke volksraadpleging die op initiatief van een groep bewoners het gemeentebestuur kan verplichten tot het organiseren van een bevraging rond een belangrijk thema of project binnen de gemeente. De belangrijkste manier van inspraak zijn echter de adviesraden. De meeste adviesraden zijn verplicht en hebben de opdracht om rond bepaalde thema's zoals ruimtelijke ordening (GECORO), milieu, cultuur, sport, ... op een regelmatige en systematische wijze het gemeentebestuur te adviseren. UNIZO wordt hierbij telkens uitgenodigd om hierin te zetelen. Deze raden zijn aan regels rond werkwijze, procedure, samenstelling en termijnen gebonden.

Inspraak en participatie van ondernemers in het gemeentelijk beleid

Naast de wettelijk verplichte inspraakinstrumenten, zowel individueel als in groepsverband, die hierboven zijn vermeld, worden in sommige gemeenten ook adviesraden inzake economie opgericht. Deze verschijnen onder een verschillende benaming en met aparte bedoelingen: raad lokale economie, middenstandsraad, commerciële raad, centrummanagement, ... Het is niet altijd duidelijk wat op de agenda wordt geplaatst en wat de impact van deze raden is.

- hoe pakt u dit in de gemeente het best aan? -

✓ **Pragmatisme is een gouden regel**

Ondernemers zijn van nature geen grote vergaderwezens. Vergaderen is een moment waar afgesproken wordt wie wat zal doen tegen wanneer. Alles wat niet tot deze scope behoort is 'ruis' voor een ondernemer. Het resultaat primeert en alle overlegmomenten die hiervoor nodig zijn, zal hij inplannen. Men moet beseffen dat een ondernemer iedere dag van de week van 's morgens tot 's avonds met zijn zaak begaan is, daarnaast forceert hij vrijetijd om thuis te zijn en uiteindelijk valt de uitnodiging van de adviesraad van de gemeente in de bus...

Vandaar deze oproep aan alle gemeentebesturen om geen tijd van ondernemers te verspelen en adviesraden, in welke gedaante of benaming ook, zo interessant en zinvol mogelijk te laten verlopen door een goede samenstelling, een relevante agenda en een concrete opvolging. Nog teveel stelt UNIZO vast dat deze adviesraden praatbarakken zijn waarbij de uitkomst ervan geen enkel gevolg kent, laat staan dat met het advies in het college of de gemeenteraad rekening wordt gehouden.

✓ **Geef inspraak over hun toekomst**

Is het al opgevallen dat de Adviesraad Gemeentelijke Economie (of hoe die ook moge heten) de enige adviesraad is waar mensen samenkomen om advies uit te brengen met impact op hun eigen werkomgeving? Een adviesraad lokaal economisch beleid brengt adviezen uit die ervoor moeten zorgen dat het ondernemerschap in de gemeente er op vooruit gaat. Deze adviezen doen uitspraken over de voorwaarden die noodzakelijk zijn om een ondernemersvriendelijk klimaat te bereiken (zie standpunt 1). Kortom, deze ondernemers verschillen grondig van de leden van de cultuurraad of sportraad die omwille van hun passie voor sport of cultuur, of omwille van hun leeftijd in de jeugd- of seniorenraad zetelen. De ondernemers zetelen in de Adviesraad Gemeentelijke Economie omdat ze betere werk- en leefomstandigheden willen bepleiten voor alle ondernemers in hun gemeente. Deze premisse moet dus zeker meegenomen worden. Niets is vrijblijvend in een Adviesraad Gemeentelijke economie, integendeel, op de agenda moeten punten staan die de motor van de gemeente, namelijk het ondernemerschap, stimuleren.

✓ **Stel het juiste team samen**

Selecteer met zorg de deelnemers aan uw vergadertafel. Nog teveel stellen we vast dat in de adviesraad ondernemers verzameld worden die enkel voor hun eigen onderneming spreken. We hebben alle respect voor deze ondernemers want alleen de goede ondernemers grijpen alle kansen die hun zaak vooruit helpen. Niettemin verdoezelt deze individuele stem een van de uitgangspunten van de adviesraad: een stem die spreekt voor vele ondernemers. In alle bescheidenheid is UNIZO hiervoor de meest uitgelezen partner aan tafel. In de aanhef van deze UNIZO-prioriteiten staat wat UNIZO voor uw gemeente kan betekenen. Inderdaad, UNIZO is de enige ondernemersorganisatie die alle ondernemers, in eender welke gedaante, vertegenwoordigt. Kortom, UNIZO is een representatieve steekproef van de gemeentelijke economie. Het is aan UNIZO om wat bediscussieerd en beslist werd, te communiceren aan de uitgebreide achterban. De gemeente heeft UNIZO nodig om voorstellen af te toetsen en gedragen adviezen in te winnen, UNIZO heeft op haar beurt de gemeente nodig om haar verwachtingen gerealiseerd te zien.

✓ **Niet mannen, niet vrouwen maar ondernemers maken plannen**

Geregeld stellen we vast dat de agenda van de Adviesraad Gemeentelijke Economie heel pover oogt. Eigenlijk is daar wel een belangrijke reden voor: het gras wordt voor de voeten weggemaaid door de GECORO waar alle belangrijke punten rond ruimtelijke ordening worden behandeld en de milieuraad waar alle punten rond milieu en afval worden besproken. Daarnaast bestaan in vele gemeenten overlegorganen rond veiligheid (BIN-Z), toerisme, mobiliteit,... zodat uiteindelijk weinig overblijft voor de Adviesraad Gemeentelijke Economie. Maar er is één belangrijk agendapunt dat op geen enkel andere adviesraad ter sprake komt: het gemeentelijk economisch beleidsplan.

Ondernemers zijn meesters in het uitdenken en uitvoeren van plannen. Iedere bakker, architect of bedrijfsleider heeft een plan in zijn hoofd, op papier of op zijn computer. Hun plan geeft aan waar ze heen willen, wat ze willen bereiken.

Waarom gebruiken steden en gemeenten deze kunde niet om het economisch beleidsplan voor hun gemeente op te maken. Deze experts kunnen de Schepen van Economie begeleiden van bij de analyse, de visievorming over het formuleren van doelstellingen tot het opmaken van een actieprogramma. Niet alleen zijn zij experts, zij zijn tevens betrokken partij. Uiteindelijk zijn zij het die de eindspurt zullen moeten aantrekken. Het zijn de ondernemers die, na het aanreiken door de gemeente van de noodzakelijke instrumenten en het vervullen van alle noodzakelijke voorwaarden, het waar moeten maken op economisch vlak. Welke aanpak hiervoor het best geschikt is, wordt vermeld in het derde standpunt: UNIZO pleit voor de opmaak van een gemeentelijk economisch beleidsplan.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten –

Zeer beschikbaar bestuur ! Ook steeds bereid tot meewerken in (gemeenteoverschrijdende) projecten.

Beleidsmensen zeer bereikbaar

De gemeente Heuvelland en de Stad Mesen informeren vrij veel. De meeste politici en ambtenaren zijn zeer gemakkelijk aanspreekbaar. De burgemeester van Mesen staat heel dicht bij zijn inwoners.

Projecten

De gemeente Heuvelland en de Stad Mesen staan steeds open voor en nemen actief deel aan (gemeenteoverschrijdende) projecten en samenwerking en dit op allerlei domeinen. **Dit wordt als zeer positief ervaren.** Deelname aan initiatieven als **CO7 (cultuur)**, het **Buurtwinkelproject en de streekmanden** (met UNIZO Westhoek & Heuvelland) en recent nog **“Ondernemend Dorp”** (Wijtschate) met UNIZO zijn maar enkele voorbeelden.

Meedingen

Ondernemers uit eigen gemeente willen graag faire mogelijkheden om mee te dingen naar openbare aanbestedingen. Het blijkt dikwijls dat zij al de facto uitgesloten worden door voorwaarden die op maat gesneden zijn van grote (buitenlandse) bureaus, organisaties en bedrijven.

Veel informeren, ... weinig inspraak

In de vergaderingen van de adviesraden heeft men vaak de indruk dat de agenda louter informatieve agendapunten bevat. Ondernemers wensen echter echte inspraak en feedback over het advies dat hen gegeven werd. Dit geeft de mensen die zetelen in de adviesraad een gevoel dat hun vrije tijd nuttig is ingevuld en hun engagement niet nutteloos is.

Goede communicatie is van essentieel belang over thema's van hogere overheden en subsidiërende overheden zodat de adviesraden niet het gevoel hebben dat er een misleidend draagvlak wordt gecreëerd om (beleids-)beslissingen te verantwoorden.

Raad lokale economie

UNIZO vraagt daarom een raad lokale economie op te starten, zodat er meer effectieve inbreng is van alle ondernemers in het beleid. Wellicht kan er dan ook effectiever ingespeeld worden op de vragen en noden van de ondernemers.

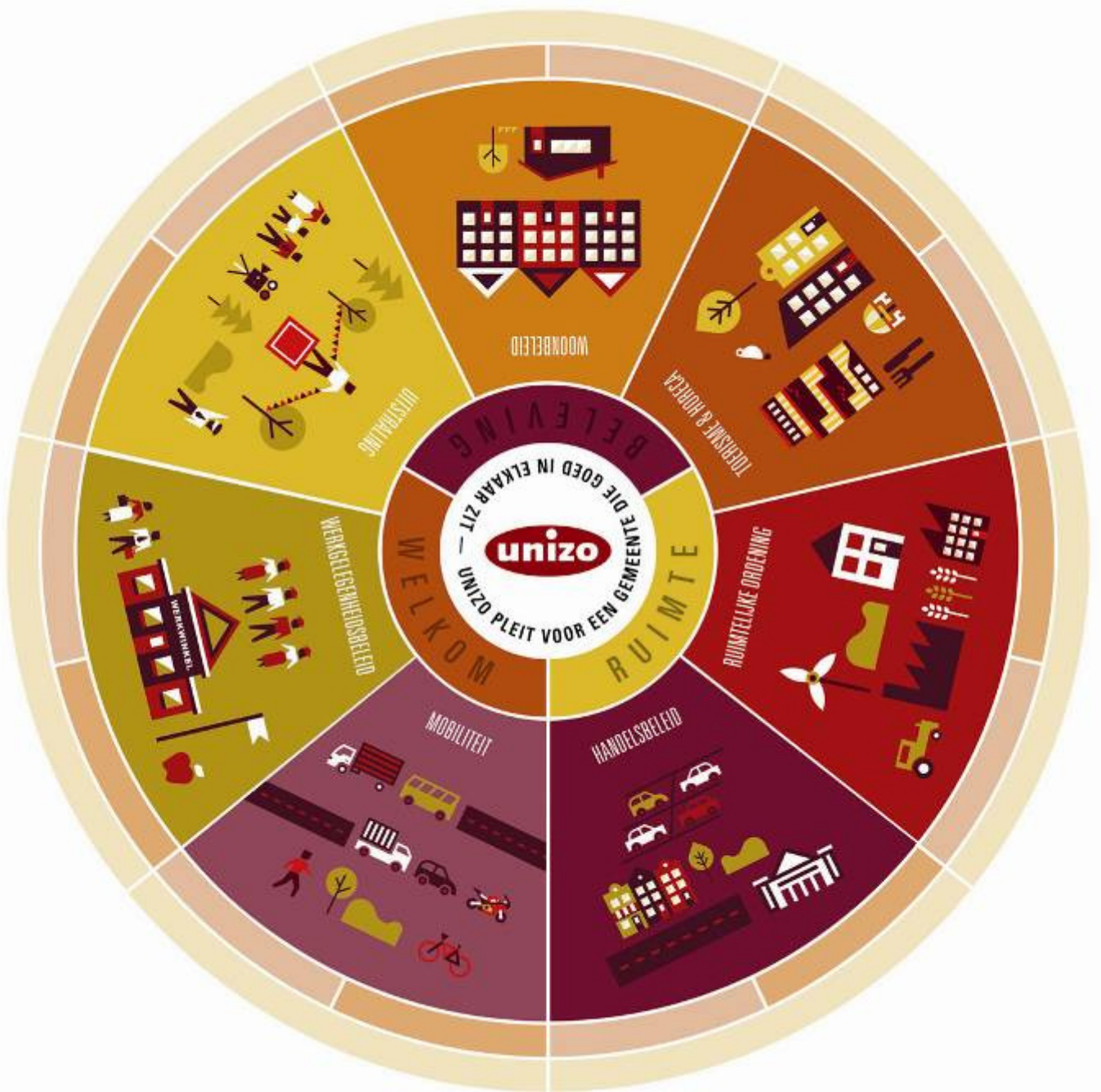
De ondernemers wensen in de toekomst tenslotte meer inspraak met alle thema's die ondernemers aanbelangen.

Assertief & pro-actief t.o.v. hoger beleid

De ondernemers vragen een **proactieve houding van de gemeente ten opzichte van het beleid dat boven hun hoofd beslist wordt**, betreffende de domeinen die grote invloed hebben op het dagelijkse leven en het ondernemen in de gemeente (bv. AWV, monumentenzorg, Commissie voor Ruimtelijke Ordening, provincie, nutsbedrijven,...) . De ondernemersorganisatie vraagt dat ze ingaan tegen de zaken waar ze niet akkoord mee zijn. Het mag geen paraplusysteem zijn, waarbij de gemeente berustend is en dan zegt: "wij kunnen er niets aan doen, het is ... die beslist". De gemeente dient steeds haar verantwoordelijkheid op te nemen, zodat het voor de lokale ondernemers & inwoners een positief resultaat oplevert. Bij gebrek aan interne knowhow dient beroep gedaan te worden op partners. Heel wat lokale ondernemers en andere inwoners beschikken misschien over competenties die kunnen gebruikt worden. Ook UNIZO (nationaal) kan helpen.

VVV – toeristische raad?

UNIZO wenst ook te zetelen in de VVV of een nog op te richten Toeristische Raad. Toerisme is meer dan ooit lokale economie. De banden van toerisme met horeca, landbouw, handel, natuur & cultuur moeten nog aangehaald worden. De lokale ondernemer is actief in al deze domeinen. Het toeristisch beleid zal meer moeten afgesteld worden op de lokale economie en vice versa. Dit kan alleen in een vorm van permanent overleg en inspraak.



STANDPUNT 2: UNIZO PLEIT VOOR EEN GEMEENTE DIE GOED IN ELKAAR ZIT

2.1. Wanneer zit een gemeente goed in elkaar?

Een ondernemer is met meer bezig dan enkel zijn eigen zaak. Hij is met zijn onderneming alvast een heel actieve stakeholder in de gemeente. Niet alleen geeft hij met zijn onderneming een toegevoegde waarde aan de gemeente, bovendien zijn heel wat ondernemers aangewezen op de gemeentelijke dynamiek. Zo heeft een handelaar er alle belang bij dat het bevolkingsaantal groeit, dat de koopkracht toeneemt, dat de handelskern bereikbaar is, dat wonen in de binnenstad wordt gepromoot, ... Een hotelier wil dat toeristische attracties aanwezig zijn, dat er evenementen worden georganiseerd. Een bedrijfsleider wil dat zijn bestaand en toekomstig personeel graag wil en kan wonen dichtbij het bedrijf. En zo kan men voor elke ondernemer argumenten verzamelen die pleiten voor een aantrekkelijke, dynamische gemeente. Vandaar dat UNIZO met dit standpunt wil aangeven dat iedere gemeente zich moet gedragen als een ondernemende gemeente, in het belang van de ondernemer maar vooral in het belang van de gemeente zelf.

Er zijn volgens UNIZO zeven belangrijke bouwstenen om een dynamische, ondernemende gemeente te kunnen realiseren. Ten eerste **een sterke handel in kern en periferie**. De handelskern is dé motor van de gemeente, hou die draaiend en de toekomst van de gemeente is verzekerd. De handel in de periferie speelt een rol die de kern niet kan verwezenlijken, ook dit complementair aanbod moet een plaats krijgen. Ten tweede **een doordachte ruimtelijke ordening** waarbij niet zomaar iedere activiteit in een aparte zone wordt gestopt maar waar vanuit een kernversterkende visie gestreefd wordt naar het opladen van gebieden met verschillende functies en waarbij flexibiliteit en pragmatisme constante reflexen zijn. Ten derde **een realistische kijk op mobiliteit**, niet zomaar herleid tot het verbannen van gemotoriseerd verkeer uit de kern en het omleiden ervan naar de volgende gemeente maar een mobiliteit die ervoor zorgt dat zowel kern en periferie met alle vervoersmodi vlot bereikbaar zijn. Ten vierde, **een duurzaam woonbeleid** waarbij de financiële draagkracht van de gemeente in rekening wordt genomen: van klein rijhuis tot exclusieve villa, voor elke woontypologie wordt ruimte voorzien. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat wonen en werken perfect samen kunnen gaan. Ten vijfde, **werkgelegenheidsbeleid**, iedere zichzelf respecterende gemeente wil aan haar bevolking de kans geven om te werken in eigen streek. De gemeente kan een sleutelrol spelen in het afstemmen van de werkloosheid op de werkgelegenheid door coördinerend op te treden in de waaier aan organisaties die actief zijn rond begeleiding, opleiding en sociale economie. Ten zesde, **toerisme en horeca**, een belangrijke bouwsteen waar steeds meer ondernemers zich in manifesteren. Deze ambassadeurs van de gemeente zijn essentieel om van een dynamische, aantrekkelijke gemeente te spreken. Ten zevende, **uitstraling**, een bouwsteen die moeilijk te vatten is maar die zowel zichtbaar als voelbaar is: netheid, veiligheid, goed gevoel, ambiance en imago komen hier ter sprake.

Een belangrijke schakel in de ketting, of om in onze beeldspraak te blijven, de mortel waarmee de bouwstenen tot een stevige muur worden gestapeld, is **de ondernemende mens**. De ondernemende mens die zich verenigt in de straat, de buurt, de vereniging, de politieke partij en de onderneming. Deze mensen zorgen ervoor dat een gemeente écht een dynamische gemeente wordt. Zij zijn het die kleur geven aan de straat, de tent opzetten voor het buurtfeest, tot laat vergaderen boven het café, de voetbalclub sponsoren met tijd en geld, enz.

Actieveer, moedig aan, ondersteun en beloon de ondernemerszin in alle burgers van een gemeente. Dit is een noodzakelijke voorwaarde die als een rode draad doorheen het gemeentebestuur moet lopen.

Zonder dynamische mensen ontstaat er geen levendige gemeente. Zoals een leraar de ondernemingszin van zijn leerlingen kan bemoedigen die met nieuwe ideeën komen aandragen of zich niet zomaar neerleggen bij bestaande gewoontes, zo kan ook het gemeentebestuur burgers met ideeën, initiatieven, plannen bemoedigen. Maar vaak zien we ondernemingszin ontmoedigd worden. Het lijkt immers gemakkelijker als leerlingen en burgers braaf in het rijtje lopen. Maar dat is een gevaarlijke vergissing.

Kortom, een gemeente moet er alles aan doen opdat deze groep van dynamische mensen alle kansen krijgt om hun ondernemerszin in te zetten ten dienste van de gemeenschap.

2.1.1. HANDELSBELEID

- waarover gaat het? -

Handelsbeleid is een gemeentelijke bevoegdheid

Hoe de handel zich ruimtelijk het best organiseert leest men in de tekst over de bouwsteen '2.1.2. ruimtelijke ordening'. In deze bouwsteen wijzen we op het belang van handel voor de gemeente.

Sinds de lancering van het Vlaams Mercuriusproject in de jaren '90 is bij vele steden en gemeenten het inzicht gekomen dat zij wel degelijk instrumenten en hefboomen in handen hebben om een handelsbeleid te voeren. Voorheen bestond nog teveel de mentaliteit dat handel geleid wordt door de economische krachten van de markt en dat men als overheid alleen maar kon toekijken hoe een handelsstraat floreerde of in verval kwam.



Intussen staat in iedere gemeente handel op de agenda van het college. Helaas niet altijd op een goede manier. Bij vele gemeenten is de slinger in de verkeerde richting doorgeslagen en worden de instrumenten om een handelsbeleid te voeren op een ondoordachte manier ingezet. Zo hebben we in de voorbije decennia vele handelskernen zien wegwijnen door het ongebreideld toelaten van nieuwe baanwinkels in de periferie of door het onverantwoord wegsnoeien van parkeergelegenheid, door het ontmoedigen en afsnijden van autoverkeer, door het verwaarlozen van het openbaar domein, enz.

De recente winkelnota van Minister-President Peeters biedt een kader en mogelijkheden om een onderbouwd handelsbeleid te ontwikkelen.

Een kader voor de economische krachten

Veel gemeenten zijn er helaas van overtuigd dat handelsbeleid 'maakbaar' is zoals cultuur- of sportbeleid. Zij zijn echter vergeten dat handelsbeleid rekening moet houden met economische krachten die niet altijd evolueren in de richting die de gemeente voor ogen heeft. Het mooiste voorbeeld is de beslissing van vele gemeenten om onder het mom van bijkomende jobs grote handelscomplexen toe te laten in de rand met als gevolg dat de handelskern na verloop van tijd wegwijnt. Vele steden en gemeenten hebben in de voorbije decennia door schade en schande deze beslissing als een boemerang in hun gezicht terug gekregen. Hoewel velen tegen deze economische logica aangelopen zijn, wordt tot op vandaag nog altijd hiertegen gezondigd. Het is aan de overheid om de lijnen te trekken waarbinnen deze economische krachten zich kunnen manifesteren om zo het beste resultaat voor de gemeente, en uiteindelijk ook voor de ondernemer, neer te zetten.

Vandaar dat UNIZO een opdracht ziet voor zowel handel in de kern als handel in de periferie. Beiden hebben een specifiek aanbod en een rol te spelen in de dynamiek van de gemeente. Alleen moet voor beiden een duidelijke plek en kader gecreëerd worden waarbinnen zij zich kunnen ontwikkelen.

Intrinsieke en extrinsieke dynamiek

Van zodra het kader vastligt, is het belangrijk om de intrinsieke dynamiek te laten spelen. Regeldrift en regelneverij zijn in het handelsbeleid uit den boze. Geef ondernemers vertrouwen door het scheppen van duidelijkheid omtrent de contouren waarbinnen wordt gewerkt en geef aan diezelfde ondernemers alle kansen om hun zaak te ontwikkelen. Subsidies (vb. renovatiepremie) en belastingen (vb. leegstandsheffing) kunnen handig zijn om een bepaald gedrag aan te moedigen of te ontraden maar uiteindelijk is de meest duurzame dynamiek deze die van binnenuit op gang komt. Kortom, zorg dat de krijtlijnen duidelijk zichtbaar zijn, geef binnen die lijnen alle beweegruimte aan de handelaars, ga in permanent overleg met hen, motiveer hen financieel en logistiek waar nodig. Ondernemers nemen risico's maar ze proberen deze risico's zo goed als mogelijk in te schatten. Geef hen vertrouwen en wij garanderen op die manier voor het handelsbeleid de grootste kans op succes.

- hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

Een sterke handelskern in het hart van de gemeente

✓ Maak een plan over de toekomst van de handelskern

Een handelskern is voor een kleine gemeente een (deel van een) straat, voor een grotere gemeente een winkelstraat en voor een stad een cluster van verschillende straten. De gemeenschappelijke opdracht voor iedere stad en gemeente die haar handelskern veilig wil stellen, is de opmaak van een plan omtrent de toekomst ervan. Doe dit met de steun van mensen die hierin ervaring en deskundigheid hebben.

Handelaars, of ze nu zelfstandig zijn dan wel tot een internationale winkelketen behoren, hebben zekerheid nodig, een kader waarin ze kunnen werken. Vandaar dat het belangrijk is dat hun een houvast wordt aangereikt door een duidelijke visie te formuleren rond dé winkelkern van de gemeente. Wees realistisch bij het stellen van de ambities door deze te baseren op een duidelijke swot-analyse en een scherpe geografische afbakening van de handelskern. In dit plan zullen over de handelskern uitspraken worden gedaan over:

- pandenbeleid: aanpak van de strijd tegen leegstand, wonen boven winkels, bestand met beschikbare panden,...
- veiligheid en netheid: aanpak van zwerfvuil, blauw op straat, ...
- bereikbaarheid en parkeren: link met mobiliteitsplan, parkeercapaciteit, bewegwijzering,
- openbaar domein: renovatie en inrichting van de winkelstraten, bebloeming, verlichting,...
- overleg en samenwerking: organisatie van evenementen, promotionele acties, aantrekken van nieuwe winkels,...

✓ Voer het plan uit in samenwerking met de handelaars

Dit plan wordt best opgemaakt in samenspraak met de handelaars en wordt na de goedkeuring ervan duidelijk gecommuniceerd, zowel binnen als buiten de gemeente. Als de handelaars dit plan ervaren als 'hun' plan, dan is de realisatie ervan reeds voor de helft verwezenlijkt. Zij moeten uiteindelijk zorgen voor de dynamiek, het enthousiasme in de winkelkern. Niettemin is de ultieme fase van een plan nog altijd de uitvoering: de gemeente moet dit plan vertalen door inzet van financiële middelen en mankracht, zo niet blijft het dode letter en verliest de handelaar zijn vertrouwen. Het is belangrijk dat de gemeente een ambtenaar hiervoor verantwoordelijk stelt. Lees hierover meer in 3.1. basisvoorwaarden in de gemeentelijke organisatie.

De complementaire rol van handel in de periferie

✓ **Bouw een complementaire handelspool uit in de periferie**

De opdracht omtrent planmatige aanpak die omschreven werd voor de handelskern wordt best overgedaan voor de handel in de periferie. Zoals in de aanhef van - 2.2.1. Handelsbeleid - wordt vermeld is het belangrijk om de beide handelspolen in de gemeente in evenwicht te houden. Ook hier wordt een duidelijke visie verwacht die zich vertaalt in een helder plan van aanpak, zo niet zal deze handelszone een ongecontroleerde groei kennen die zich uiteindelijk tegen de gemeente zal keren.

Deze complementaire handelsactiviteit wordt best verankerd in een kleinhandelszone wat een stedenbouwkundig instrument is om deze winkelketens rechtmatig te lokaliseren. Opnieuw moet deze zone berekend worden op basis van de grootte van de gemeente, haar aantrekkingsgebied en de impact op de handelskern.

Deze zone wordt vastgelegd in een Ruimtelijk Uitvoeringsplan met minimum de volgende voorschriften :

- hoofdzakelijk bestemd voor ruimtebehoevende kleinhandel, waaronder kleinhandel in vervoermiddelen, bouwmaterialen, doe-het-zelf-artikelen, tuincentra, kleinhandel in woninginrichting (meubelen, keukens, ...), kantoorinrichting
- minimum bruto-oppervlakte van 1000 m² per unit – niet opdeelbaar in kleinere units
- weigeren van horeca op deze locaties
- op vlak van mobiliteit gelegen zijn op goed ontsloten locaties

Aanvragen van nieuwe solitaire winkels (“baanwinkels”) langs gewest- en invalswegen van steden en gemeenten voor stedenbouwkundige en socio-economische vergunningen worden daarom het best geweigerd. Moedig hen aan om, ook in hun eigenbelang, zich binnen de kleinhandelszone te vestigen.

✓ **Wees alert voor de impact van shoppingcentra**

UNIZO hanteert hier dezelfde maatstaven als voor alle andere grootschalige handelsvestigingen. Indien het gaat om geïsoleerde, perifere projecten met een wezenlijk aanbod van typische shoppingartikelen is dit voor ons onaanvaardbaar. Dit heeft immers een te grote negatieve impact op de eigen en omliggende handelskernen. Er zijn in Vlaanderen intussen voldoende voorbeelden van de schade die verkeerd gelokaliseerde shoppingcentra kunnen aanrichten. Shoppingcentra moeten maximaal verweven worden of dicht aansluiten op bestaande handelscentra.

✓ **Geef voldoende aandacht aan buurtwinkels**

Voor landelijke, uitgestrekte gemeenten is het wenselijk dat in de opmaak van bovenstaande plannen ruimte wordt voorzien voor buurtwinkels. Deze winkels die uitgebraat worden door zelfstandigen en voornamelijk voedingsproducten verkopen hebben een belangrijke rol in kleine kernen: zowel een buurtverzorgende rol alsook een sociale rol. Zij zijn meestal de ontmoetingsplaats van de buurt en voorzien in de basisbehoeften van de lokale bevolking. Dit type van winkels moet gesteund en gestimuleerd worden. Bij de beslissing over socio-economische vergunningen dient in ieder geval het effect op deze buurtwinkels duidelijk overwogen worden. Een gemeente kan zelfs verder gaan met een financiële stimulus in de vorm van een buurtwinkelpremie.

Wij zijn ervan overtuigd dat door de nabijheid, de service, de sociale verwevenheid en de daarmee gepaarde tijdswinst, de buurtwinkel op termijn terug in de lift zal zitten.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

De handel in de traditionele dorpskernen heeft het moeilijk.

Aankopen bij eigen ondernemers

De ondernemers zouden het enorm appreciëren als de gemeentediensten en producten meer lokaal zou aankopen. De gemeente kan de streekproducten van Heuvelland meer promoten, door bijvoorbeeld de wijnen van de verschillende wijnboeren in de gemeente te schenken op activiteiten. Ook kan de gemeente in de toekomst bij een geboorte, jubileum ... een geschenkmand met streekproducten aanbieden.

Het aanbieden van een welkomstpakket met producten en aanbiedingen van de lokale ondernemer aan nieuwe inwoners zou goed zijn.

Belang van handelszaken

Ondernemen in een landelijke gemeente vraagt extra inspanningen. Ondernemers dragen bij tot de aantrekkelijkheid en uitstraling van de gemeente. Het aantal ondernemers kan zeker nog of opnieuw stijgen in Heuvelland, de ondernemersorganisatie vraagt een maximale inspanning van de gemeente om nieuwe ondernemers aan te trekken.

Teruggrijpen naar voorbeelden uit het verleden.

Er moet goed nagedacht worden over het handel drijven in een landelijke omgeving de komende decennia. Wellicht kan inspiratie gevonden worden in het verleden toen vele activiteiten gecombineerd werden (bv. café-beenhouwerij). Tijdens een brainstorming met Heuvelland, Mesen en UNIZO kunnen ideeën voor PPS (publiek-private samenwerking) uitgewerkt worden. Een aantal kiemen zijn al gelegd zoals verkoop en productie van hoeveproducten ter plaatse. Door het afnemen van de publieke en private dienstverlening (post, ziekenfonds, banken,) zijn er ook hier wellicht mogelijkheden voor de private markt. Zoals bijvoorbeeld een afhaalpunt voor internetverkoop. Er zijn in de regio reeds voorbeelden van bv. een boekhandel-café, een B&B die ook een kleine tea-room heeft, combinatie met wellness of andere kleinhandel. De combinatie van de traditionele kleinhandel en café is een mogelijke leefbare oplossing. Het grote voordeel van deze formules is dat ze zowel de eigen inwoners als de toerist aantrekken.

2.1.2 RUIMTELIJKE ORDENING

- waarover gaat het? -

Ruimtelijke ordening is op gemeentelijk vlak een van de belangrijkste beleidsdomeinen omdat hier de kaart wordt getekend waarop iedere burger, organisatie of onderneming die zich wil vestigen, zijn plaats toegewezen krijgt.

Het 'ajuinmodel'

UNIZO verdedigt op stedenbouwkundig vlak al jarenlang het 'ajuinmodel'. Dit is geen wetenschappelijk onderbouwde theorie maar is als metafoor handig om het principe van kernversterkend beleid uit te leggen. Een gemeente ontwikkelde zich doorheen de eeuwen vanuit haar historische kern en telkenmale groeide een nieuwe schil er omheen. Essentieel in deze visie is de ontwikkeling van een sterke kern en een complementaire periferie die als pool en anti-pool een evenwicht moeten bereiken.



Een sterke kern

Een sterke kern betekent dat in het hart van de gemeente een aantrekkelijke, dynamische sfeer heerst. De kern is meer dan winkels alleen en mag zeker niet beperkt blijven tot die ene functie. Integendeel, de vermenging van handel met functies als horeca, wonen, diensten, cultuur en recreatie laden de kern op met bijkomende energie en ambiance. Dé motor is echter de handelskern, het hart van de ajuin: zonder sterke handelskern, geen sterke kern. Een handelskern is een duidelijk afgebakend gebied waar een aaneengesloten gevelrij van handel en horeca op het gelijkvloers aanwezig is. Andere functies worden voorzien boven deze handelszaken en aan de rand van dit winkelgebied. Enkel door concentratie van de handelszaken kan dit handelsapparaat als motor fungeren, zo niet verwatert het duidelijk profiel en verliest het aan kracht. Om in de beeldspraak van het ajuinmodel te blijven: als de kern van de ajuin wegtrot, dan sterft op den duur de hele plant af.

De complementaire rol van de periferie

De periferie is het gebied dat zich heeft ontwikkeld rond het historisch centrum van de gemeente. Iedere gemeente en stad heeft zich rondom haar historisch hart met nieuwe cirkels en lintbebouwing uitgebreid. Telkens ontstond een nieuwe periferie, in de 19^{de} eeuw met de industriële revolutie, in de 20^{ste} eeuw met de buitenwijken en ringen en in de 21^{ste} eeuw wordt een nieuw gebied aangesneden. Doorheen de eeuwen was telkens de uitdaging om het centrum van de gemeente in het centrum te houden en niet te laten verschuiven naar de periferie. De handelsfunctie is hierbij essentieel. Wanneer het handelsapparaat naar de rand wordt gezogen, verliest de gemeente haar dynamische hefboom en loopt het centrum letterlijk leeg. In de periferie is plaats voor functies die niet bijdragen tot de versterking van de kern omwille van de nood aan grote oppervlaktes of omwille van de druk die ze uitoefenen op de leefbaarheid van de dichte kern. Deze periferie is de uitgelezen omgeving voor

sportinfrastructuur, bedrijventerreinen en grootschalige detailhandel. De spanning zit hem echter in die laatste. De economische dynamiek van deze grootschalige handel kan zo sterk worden dat zij een verstikkend effect heeft op de handelszaken in de kern en hiermee de motor van de kern stil kan leggen. De uitdaging bestaat erin om dit spanningsveld onder controle te krijgen en aan de perifere handel een opdracht te geven die aanvullend, complementair is. Meer nog, een goed gekozen programma voor die periferie kan zelfs versterkend werken voor de kern.

Zowel in de kern als in de periferie moet ook aandacht en ruimte zijn voor kleinere productieondernemingen die perfect inpasbaar zijn en die de band tussen wonen en werken kunnen versterken.

Een laatste schil rondom de periferie moet vrijgehouden worden voor open ruimte en landbouw. De eventuele inname van deze schaarse ruimte moet goed overwogen worden en kan slechts na efficiënt gebruik van de beschikbare ruimte binnen de bestaande schillen.

Een goede doorstroom

Een belangrijke voorwaarde om het hart blijvend te doen kloppen is de toevoer van klanten, bewoners, toeristen en leveranciers. De doorstroom binnen zowel de periferie als de kern maar nog meer vanuit de periferie naar de kern is essentieel. Daarom moet gestreefd worden naar een optimale bereikbaarheid via alle vervoersmodi naar de kern, zo niet wordt de toevoer vernauwd en op termijn afgesneden.

Dit ontwikkelingsmodel voor de gemeente is volgens ons de enige juiste strategie. De voorbeelden van steden en gemeenten die gezondigd hebben tegen dit model zijn legio. 'Voorkomen is beter dan genezen' is bij deze letterlijk te nemen. Steden die in verval zijn geraakt hebben een lange herstelperiode ondergaan om de economische krachten in de gemeente terug op hun plaats te krijgen.

Daarom pleit UNIZO voor een sterke kern en een complementaire rol voor de periferie.

Het ruimtelijk ordenen van dynamiek

Planologen worstelen in het ruimtelijk ordenen meermaals met de groeidynamiek van de maatschappij. Geregeld wordt het planningsproces ingehaald door de tijd wanneer nieuwe ontwikkelingen vragen om een onmiddellijke reactie vanuit ruimtelijke ordening. De Vlaamse en gemeentelijke economie is constant in beweging. Zo heeft de de-industrialisering ervoor gezorgd dat de planologische termen uit de jaren '70 zoals 'industriezone met milieubelastend karakter' en 'ambachtelijke zone' vervangen werden door 'regionaal en lokaal bedrijventerrein' waarbij zuivere productie helemaal niet meer de hoofdbestemming is. Daarnaast zijn er voorbeelden als de schaalvergroting in de landbouwsector waarbij sommige boerderijen heuse bedrijfscomplexen zijn geworden, de opgang van de vrijetijdseconomie heeft dan weer de vraag naar plaats en ruimte voor de toeristische- en recreatiesector doen ontstaan. Het meest sprekende voorbeeld zijn de historisch gegroeide zonevreemde bedrijven. Meestal zijn zij als eerste in een buurt neergestreken maar zijn ze wegens succes gegroeid tot een schaal waardoor de woonbuurt, die zich in de jaren rond het bedrijf heeft gevestigd, zich tegen dat bedrijf is gaan keren. Telkens gaat dit gepaard met spanning en weerstand maar telkens moet op een of andere manier deze dynamiek ruimtelijk gekanaliseerd worden.

✓ **Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan met economische inslag**

Het GRS of gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is misschien wel het belangrijkste plan van de gemeente. Het is belangrijk omdat in dit plan de ruimtelijke vertaling staat van de toekomstvisie van de gemeente. Dit GRS moet ambitieus zijn in die toekomstvisie door aan te geven hoe de gemeente klaar is om nieuwe groeikansen te grijpen. Ook ambitieus door aan te geven dat de gemeente klaar is om de steeds evoluerende maatschappij voor te zijn door het definiëren van verschillende scenario's. Na het lezen van het voorgaande moet duidelijk zijn dat UNIZO verwacht dat het principe van kernversterkend beleid verankerd wordt in het GRS.

Een GRS opmaken is werk voor een studiebureau. Het is echter aan de gemeente om regisseur te blijven van het werkstuk en de format van opmaak, en meestal ook de inhoud, die het studiebureau voorstelt niet als enige waarheid aan te nemen. Het ambitieniveau van het GRS ligt tevens in het onderscheidend karakter dat het heeft ten opzichte van andere gemeenten. Bovendien hebben de meeste studiebureaus niet de economische reflex binnen hun manier van aanpak waardoor hun planologie veelal prioriteit geeft aan de woonfunctie, zachtere sectoren waar ecologische overwegingen primeren.

✓ **Het inbouwen van flexibiliteit en vermenging van functies**

Op basis van het GRS worden ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) opgemaakt die de grote beleidskeuzes vertalen in concrete plannen voor deelgebieden en deelsectoren van de gemeente. Het is belangrijk om in de opmaak van deze plannen telkens voldoende flexibiliteit in te bouwen en niet vast te rijden in stringente voorwaarden die slechts één mogelijk scenario of functie toelaten. Ook moet voldoende aandacht zijn voor het toelaten dat functies zich kunnen mengen binnen een ruimtelijke zone. Het laten samenkomen van verschillende functies als wonen, werken en vrije tijd zorgt voor een interessante synergie die te verkiezen is boven een strikt afbakenen van eendimensionale zones waar wonen, werken en ontspanning op een onnatuurlijke manier afgeschermd zijn.

✓ **Informereren en communiceren is essentieel**

Het is vanzelfsprekend dat de burger en ondernemer in de gemeente bijzonder goed op de hoogte moeten zijn van wat op til is op het vlak van ruimtelijk ordening. Echter, vanzelfsprekend is dit in de praktijk helemaal niet. Daarom vragen wij aan de gemeente om zich niet te verschuilen achter de wettelijk voorziene informatieplicht die zowel naar vorm als naar inhoud decretaal is bepaald. De doelstelling is om duidelijk te informeren wat er aangevraagd of in behandeling is. Kies daarom voor een open communicatie waarbij alle kanalen worden ingezet om heldere informatie, in 'mensentaal', te geven en waarbij tevens de mogelijkheid tot vraag en antwoord wordt voorgesteld. Het NIMBY-syndroom ('not in my backyard') waarmee sommige ondernemers te maken krijgen, wordt meestal veroorzaakt door het verstrekken van gebrekkige of niet correcte informatie.

✓ **De GECORO moet de vinger aan de pols houden**

We zien in Vlaanderen grote verschillen in de rol die toebedeeld wordt aan de GECORO. Waar in sommige gemeenten de GECORO wordt ingezet om goed te kunnen aftoetsen of stedenbouwkundige

plannen voldoende draagvlak hebben, zien we in andere gemeenten dan weer dat de GECORO een verplichte, pro forma bijeenkomst is. We hoeven niet uit te leggen dat UNIZO pleit voor de eerste keuze. Slechts op die manier zijn wij zeker dat de UNIZO ondernemersvereniging een duidelijke inbreng kan doen in belangrijke plannen en projecten die een impact hebben op vele ondernemers. UNIZO doet dan ook een oproep om de GECORO met de nodige ernst samen te stellen, de leden – vrijwilligers, burgers zonder planologische kennis - goed te helpen in het realiseren van hun rol, structureel in te zetten en telkens rekening te houden met hun onderbouwd advies.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Heuvelland en Mesen zijn slechts enkele grotere (productie-)bedrijven rijk. De zal zo blijven gezien het karakter van beide gemeenten.

Ambachtelijke zone

Desalniettemin blijft UNIZO pleiten voor de mogelijkheid van **een kleine industriezone of ambachtelijke zone** in de omgeving van het slachthuis van Wijtschate. Landschappelijk kan dit perfect verantwoord ingepast worden en qua bereikbaarheid via de weg is dit optimaal.

Ook de **optimalisatie van de bestaande ambachtelijke zones** (hergebruik en volledige benutting) verdienen blijvende aandacht.

→ zie ook punten bij **BEREIKBAARHEID & RUIMTE VOOR ONDERNEMERS.**

2.1.3. MOBILITEIT

- waarover gaat het? -

Mobiliteit is geen doel op zich

De functies die een gemeente wil uitoefenen, zullen slechts slagen als de mobiliteit in de gemeente in orde is. Toch is mobiliteit geen doel op zich, maar een essentieel middel om de doelen te kunnen bereiken. Mobiliteit is veel meer dan verkeerskunde of vervoerskunde.

Mobiliteit moet domeinoverschrijdend bekeken worden

Mobiliteit is onlosmakelijk verbonden met ruimtelijke ordening: zij dient tot het verbinden van de functies van het gebied. Dit kan best gegroepeerd worden in een globale visie, in een mobiliteitsplan, dat geïntegreerd wordt in de ruimtelijke uitvoeringsplannen. In alle andere plannen die de gemeente maakt, moeten de keuzes op gebied van ruimtelijke ordening, én dus van mobiliteit, een belangrijke factor uitmaken. In het mobiliteitsplan wordt rekening gehouden worden met de keuzes die voor de andere plannen gemaakt worden. Een permanente wisselwerking dus.



Mobiliteit moet grensoverschrijdend bekeken worden

Qua mobiliteit kijkt de gemeente ook verder dan haar eigen gemeentegrenzen. Fietspaden of routes voor zwaar verkeer stoppen daar nu eenmaal niet. Openbaar vervoer, beleveringen, .. worden gebiedsgebonden aangepakt. In goederenvervoer-plannen, omleidingsplannen, .. wordt intergemeentelijk samengewerkt.

Ondernemers worden betrokken

Bij elke maatregel die een effect heeft op ondernemingen, wordt er eerst overlegd met de ondernemers. Er is een goed participatietraject uitgewerkt, dat verder gaat dan het louter informeren van de ondernemers.

De gemeente als regisseur

De gemeente is de regisseur van het verkeer op haar wegen. Zij zorgt ervoor dat openbare en private werken vlot kunnen uitgevoerd worden, maar beperkt de lasten voor de andere ondernemers. Zij

coördineert alle werken, zowel van private aannemers, als van nutsmaatschappijen, en alle andere actoren, met een consequent vergunningenbeleid.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ **Ondernemers worden betrokken bij de opmaak van het mobiliteitsbeleid**

Een ondernemersvriendelijke gemeente zal bij de opmaak van het mobiliteitsbeleid rekening houden met de noden en verzuchtingen van de handelaars en bedrijven. Concreet moet een ondernemersvriendelijke gemeente er bij het opmaken van een (intergemeentelijke) mobiliteitsconvenant en eventueel mobiliteitsplan over waken dat de lokale handelaren en bedrijven voldoende betrokken zijn gedurende het hele proces. Dit kan het best via de Gemeentelijke Begeleidingscommissie. Essentieel is dat het om een wisselwerking gaat tussen de verschillende partijen. In die zin is een loutere informatiedoorstroming onvoldoende, maar enkel een startpunt om het mobiliteitsbeleid in samenspraak met de ondernemerswereld uit te werken.

✓ **Mobiliteit moet domeinoverschrijdend bekeken worden**

Elk plan dat in de gemeente opgemaakt wordt, bevat ook een luik mobiliteit. De Schepen of Ambtenaar van Ruimtelijke Ordening, Mobiliteit en/of Economie toetst de afstemming van de plannen op elkaar grondig af.

✓ **Mobiliteit moet grensoverschrijdend bekeken worden**

Er wordt een structureel overleg georganiseerd met betrekking tot materies die grensoverschrijdend moeten bekeken worden. Enerzijds is er een algemeen overleg op vaste tijdstippen, anderzijds wordt er voor bepaalde materies extra overleg in specifieke werkgroepen georganiseerd. De Schepen of ambtenaar bevoegd voor Economie wordt bij deze overlegvergaderingen betrokken.

De gemeentelijke minder-hinder-coördinator volgt ook de grensoverschrijdende werken, of werken op een ander grondgebied die gevolgen hebben voor de ondernemers op het eigen grondgebied op. In die optiek is het belangrijk dat hijzelf alle werken binnen de gemeente, ook die van de nutsmaatschappijen, tijdig en correct invoert in de website www.wegenwerken.be.

Hij bewaakt de omleidingsroutes en signalisatie, en zorgt voor een goede communicatie naar de ondernemers toe.

✓ **Beschouw bereikbaarheid als troef voor de gemeente**

De gemeente maakt er een erezaak van haar goede bereikbaarheid als troef uit te spelen. Via dynamische systemen zorgt zij voor real-time informatie en signalisatie over de bereikbaarheid. Ook de bereikbaarheid van bedrijventerreinen met onder andere openbaar vervoer moet een aandachtspunt zijn voor de gemeente. Zo kan de gemeente doordacht nieuwe stopplaatsen mee (financieel) ondersteunen.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

In een landelijke gemeente is de auto onmisbaar!

Openbaar vervoer

UNIZO Heuvelland-Mesen betreurt het verminderen van het aanbod van de belbus dat nochtans vrij intensief gebruikt wordt. Ook de verbinding tussen de dorpen blijft een probleem, zeker door de afbouw en de centralisatie van bepaalde private en publieke dienstverlening.

→ zie ook punten bij **BEREIKBAARHEID**

2.1.4. TOERISME EN HORECA

- waarover gaat het? -

Horeca & Toerisme = gemeentelijke economie

Toerisme is een moeilijk te vatten, complex product want het bestaat uit de samenstelling van verschillende elementen zoals erfgoed (cultuurhistorische bezienswaardigheden en lokale volkscultuur), vrije tijds- en recreatie-aanbod (fietsen en wandelen, sport, wellness, shopping, plaatselijke evenementen, verenigingsleven,...) maar ook alle ondernemers in de toeristische sector.

Toerisme is geen duidelijk afgeijnd product en zit verweven in verschillende beleidsdomeinen (mobiliteit, milieu, cultureel erfgoed, economie, ...). Voor UNIZO hoort toerismebeleid eigenlijk bij economisch beleid. Het doel van toerismebeleid moet namelijk zijn: het creëren van toegevoegde waarde, zowel voor de gemeente als voor de ondernemers.



De toeristische sector op gemeentelijk vlak zijn de hotels, restaurants, cafés, B&B's maar ook alle ondernemers in de vrijetijdsfeer zoals wellness, fitness, pretpark, ...

Niet alleen de toeristische sector zélf moet aandacht hebben voor de ontwikkeling van toerisme, ook de andere ondernemers hebben er alle belang bij om actief mee te denken en te werken aan de toeristische kwaliteiten en aantrekkingskracht van hun omgeving. Een gemeente of een streek wordt slechts interessant voor de bezoeker, als de bewoners en ondernemers de verblijfskwaliteit ervan zelf hoog inschatten.

Toerisme creëert opportuniteiten voor alle ondernemers

Het ontwikkelen van een totaalpakket voor toerisme waarbij alle ondernemers een bijdrage leveren, creëert opportuniteiten. Het is belangrijk dat ondernemers de mogelijkheden die binnen een gemeente zijn optimaal benutten. Zo kan de horeca bijvoorbeeld inspelen op wellness of streekproducten door samenwerking en uitbouw van creatieve en aanlokkelijke arrangementen met andere ondernemers, zo kan de fietsmaker een verhuur van fietsen voor toeristen starten, zo kan de handelaar een lokaal product naar voor schuiven.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ **Beschouw toerisme en horeca als een volwaardig beleidsdomein**

In een dynamische gemeente zijn horeca en toerisme volwaardige beleidsdomeinen die au sérieux worden genomen. In het toeristisch beleid komen zowel elementen van cultuur, sport, evenementen, ruimtelijke ordening, milieu, mobiliteit als economie samen in één bevoegdheidsgebied. Dit vraagt een duidelijke bevoegdheidstoewijzing binnen het schepencollege en om een specifieke beleidsnota 'Toerisme' waarin speciale aandacht wordt besteed aan horeca. Dit zou zich zelfs kunnen vertalen in een schepen met zowel de bevoegdheid economie als toerisme.

Aangezien toerisme zich steeds afspeelt in een ruimere omgeving, de toerist bezoekt zelden slechts één gemeente maar eerder een streek, is het belangrijk dat het toeristisch beleid van de gemeente geënt is op de toeristische streekvisie.

✓ **Zorg voor een sterke samenwerking en goede inspraak**

Om te komen tot een toeristisch aantrekkelijke gemeente is samenwerking inzake het ontwikkelen van zowel nieuwe toeristische producten als het streven naar een goede kwaliteit de boodschap. De gemeente moet de rol van regisseur opnemen en de verschillende actoren uit de private sector en de bovenlokale overheid op regelmatige basis bijeen brengen in het zoeken naar nieuwe opportuniteiten.

✓ **Ontwikkel samen nieuwe toeristische producten**

De gemeente moet haar taak opnemen om de uitbouw van arrangementen te stimuleren en op die manier de toeristische productontwikkeling bevorderen. Belangrijk hierbij is om de toeristische bezienswaardigheden te koppelen aan een commerciële activiteit. Bijvoorbeeld, zorg ervoor dat de recreatieve verplaatsingen (fiets- en wandelroutes, ruiterspaden, ...) voldoende gelinkt zijn aan de handel en horeca in de gemeente.

Streekproducten dienen tevens opgenomen te worden in de toeristische productontwikkeling. Verkoop en promotie van streekproducten is belangrijk voor de beleving van een streek en gemeente. Het legt een onmiddellijk verband tussen toerisme en de gemeentelijke economische activiteit. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol te spelen via begeleiding en sensibilisering. Het is bijvoorbeeld belangrijk om ook de horeca aan te moedigen om streekproducten naar voor te schuiven op hun menukaart.

✓ **Kies de horeca als bondgenoot**

Horeca vervult niet alleen een sociale rol maar heeft ook een belangrijke opdracht als verzamelpunt van mensen met diverse achtergrond, bovendien vervult zij een belangrijke opdracht als eerste aanspreekpunt voor bezoekers en toeristen. Als toeristische ambassadeurs bepalen zij door hun aanbod, klantvriendelijkheid maar ook met het uitzicht van hun zaak, mee de aantrekkelijkheid van de gemeente. Overweeg daarom om samen met hen een horecabeleidsplan te schrijven.

Een horecabeleidsplan is een document dat een kader schept voor de ontwikkeling van horeca in de gemeente en een antwoord biedt op de vraag hoe we het horecabeleid kunnen verbeteren en welke acties we hiervoor zullen ondernemen.

Hierin staan doelstellingen rond het gezamenlijk aantrekken van klanten/bezoekers naar de horecazaken, het afspreken van kwaliteitseisen, het afstemmen van horeca op evenementen, het gebruik en inrichten van terrassen, het vermijden van overlast.

✓ **Stem communicatie en promotie op elkaar af**

Gemeentelijke economie wordt best geïntegreerd in de toeristische communicatie van en over de gemeente. Ook de toeristische sector maakt op haar beurt de link naar de gemeente door zowel in communicatie als in promotie telkens te verwijzen naar het toeristisch aanbod. Op die manier wordt een win-winrelatie opgebouwd.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Toerisme is top in Heuvelland en Mesen en groeit nog steeds.

Horeca

De ondernemers vragen een goed toeristisch beleid op gebied van horeca, zodat ook daar vernieuwing komt in Heuvelland en Mesen.

De horeca uitbaters in het bijzonder zouden graag ook steeds op de hoogte gehouden worden indien er wijzigingen zullen plaats vinden op toeristische vlak. Betrokkenheid en inspraak vooraf zijn hier essentieel.

Er is nood aan een nauwere samenwerking tussen de gemeente, de dienst toerisme en de horeca.

Een bezoek aan de horecazaken kunnen een eerste stap zijn. Een inventarisering en een coördinatie i.v.m. de openingsuren van horecazaken is van essentieel belang, zeker voor het toerisme!

➔ **zie ook PARTICIPATIE**

Ondernemerschap – kwaliteit

Het ondernemerschap in het algemeen en in de horeca zou gepromoot moeten worden, zodat er zich ook nieuwe zaken vestigen in Heuvelland. De algemene kwaliteitszorg, zowel van de producten, als van het onthaal van de bestaande uitbatingen moet ook een prioriteit zijn.

Bovendien moeten alle initiatieven die de horeca en het toerisme ten goede komen actief gesteund worden, zoals bv. “ambassadeur van Vlaanderen”.

Openbaar toilet – rustbanken - netheid

Iedere deelgemeente zou een openbaar toilet moeten hebben voor de toeristen. Misschien kan dit gerealiseerd worden in privaat-publieke samenwerking in de toekomst?

Het aanbod van rustplaatsen of banken kan beter. Het valt op dat er zeer veel (individueel) zwerfvuil is. Een aanpak dringt zich op. De aard van het vuil wijst erop dat de oorzaak heel divers is: veel blikken (bier – dus niet enkel van (wieler-)toeristen of wandelaars), veel plastic, kleine etensverpakkingen..... Wellicht moeten er meer openbare vuilbakken zijn, maar ook meer sensibiliseren bij organisatoren van allerlei evenementen, fietsers, wandelaars, jeugdlogies en de lokale bevolking gekoppeld aan strenger toezicht. De gemeente moet zorgen dat de gemeente proper blijft, afval dient voorkomen te worden en zwerfvuil dient opgeruimd te worden, zeker in een toeristische gemeente.

2.1.5. WOONBELEID

De inwoners zijn vanzelfsprekend het menselijk kapitaal van de gemeente. Zij zijn als het ware de aandeelhouders van de gemeente en verwachten van de verkozenen dat zij zich voluit inzetten om maatschappelijke winst te creëren. Maatschappelijke winst vertaalt zich in de realisatie van een aantrekkelijke, dynamische gemeente.

Voor de ondernemers zijn deze inwoners een essentiële bron, ofwel als potentiële klanten voor hun commerciële activiteit, ofwel als potentiële werknemer van hun bedrijf. Zowel in hoedanigheid van klant als van werknemer zijn de inwoners van de eigen gemeente de meest loyale groep. De nabijheid zorgt ervoor dat klanten gemakkelijkst te bereiken zijn voor hun regelmatige aankopen en dat werknemers een job verkiezen die dichtbij hun woonplaats is gesitueerd.



De gemeente als microkosmos

De gemeente is in België de kleinste institutionele eenheid waarin mensen worden verzameld. Een gemeente groepeerd binnen haar grenzen mensen en biedt hun een eigen uitgebreid pakket op het vlak van welzijn, vrijetijd, wonen, veiligheid, economie, ... aan. De financiering van dit volledig aanbod aan dienstverlening gebeurt voor het grootste deel uit eigen middelen, gegenereerd uit belastingen. Het is daarom noodzakelijk om een financieel evenwichtig draagvlak te hebben in de gemeente. Dit draagvlak moet zich daarom vertalen in een evenwichtig aanbod van verschillende woontypologieën. Het is daarom belangrijk om op het vlak van woonbeleid het volledig palet aan woningen, van bescheiden rijhuis tot exclusieve villa te kunnen aanbieden op het grondgebied. Dit evenwicht is tevens te vertalen naar de belangen voor de ondernemer. Ook hij heeft nood aan een aanbod van klanten met verschillende koopkracht en behoeften maar ook aan personeel met een divers opleidingsniveau en ervaring. Bovendien moet de gemeente ook in haar woonbeleid rekening houden met de verschillende doelgroepen: sociaal zwakkeren, studenten, hulpbehoevende ouderen,... Dit wordt vertaald in sociale huisvesting, studentenkamers, serviceflats,...

De gemeente als laboratorium

De schaal van een gemeente leent zich ook perfect tot het uittesten van ideeën en maatregelen. In het voorwoord schreven we al dat in een gemeente het nog mogelijk is de polsslag van de ondernemer te voelen. In een gemeente horen en voelen de beleidsmensen heel snel of iets al dan niet goed zit. Burgemeesters en schepenen weten sneller en beter dan hun Vlaamse en Federale collega's welke samenlevingsproblemen er zijn en of een maatregel al dan niet effect heeft en geapprecieerd wordt door de bevolking. Op die manier is de gemeente een laboratorium waar de grote maatschappelijke problemen en uitdagingen waarvoor Vlaanderen staat op het terrein uitgetest en aangepakt kunnen

worden. Het garanderen van de leefbaarheid voor haar burgers is voor de beleidsmakers dan ook dé grootste opdracht waarvoor zij staan.

Wonen én de woonomgeving

Wonen in de gemeente beperkt zich voor nieuwe inwoners niet alleen tot het vinden van een bouwgrond of een geschikt huis aan een goede prijs. Wat even belangrijk is, is de omgeving waarin de woning is gevestigd. Hiermee bedoelen we niet enkel de fysieke omgeving met factoren als verkeersveiligheid, netheid, groene omgeving en vrij van vandalisme en criminaliteit maar ook het uitrustingsniveau van de gemeente: het aanbod aan onderwijs, cultuur, sport, jeugd, recreatie, handel, welzijn en jobs.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

✓ Werk aan een evenwichtig woonpatrimonium

Of eenvoudig geformuleerd: zorg ervoor dat iedereen naar eigen vermogen een huis kan vinden in de gemeente. Zorg er als gemeente voor dat de verschillende woontypologieën voorzien zijn die zich op hun beurt vertalen in een waaier aan woningen in verschillende prijs categorieën. Voor UNIZO is het essentieel dat het wonen in de kern versterkt en gepromoot wordt. Zoals in '2.1.3. Ruimtelijke Ordening' vermeld, is het belangrijk dat de vermenging van functies zoals wonen, werken en vrijetijd zoveel mogelijk aangemoedigd wordt. Een minimum aan goede woonkwaliteit is vanzelfsprekend de ondergrens.

Schakel het sociaal woningbeleid tevens in die opdracht van kernversterking. Kies niet meer voor de grootschalige sociale woningbouw maar ga eerder gericht te werk via kleinschaligere inbreidingsprojecten in de kern van de gemeente. Pak op die manier verloederde panden en achtergestelde straten aan. Die gerichte ingrepen kunnen een hefboom teweeg brengen voor de straat en zorgen alvast voor een goede sociale mix in de gemeente, eerder dan de sociale klassen in de gemeente zonaal te gaan indelen. Zorg er in ieder geval voor dat die sociale mix gehandhaafd blijft en voel tijdig aan wanneer een straat of buurt gaat afglijden naar een verpauperde uitstraling met woningen van lage kwaliteit.

✓ Heb respect voor het historisch patrimonium, heb aandacht voor architecturale kwaliteit

Het karakter en herkenbaarheid van een gemeente wordt voor een groot stuk bepaald door het historisch patrimonium waarover zij beschikt. De gemeente moet er alles aan doen om het architecturaal erfgoed zoveel als mogelijk in eer te houden. Zij doet dit best door eigen initiatieven te nemen maar vooral door het stimuleren en waarderen van privaat initiatief om oude woningen met karakter een nieuwe functie te geven. Deze doelstelling heeft opnieuw zijn effect op het kernversterkend beleid waarvoor UNIZO pleit: deze historische panden liggen voornamelijk in het historisch centrum van de gemeente. Deze panden renoveren is een essentiële opdracht in de herwaardering van de kern. De gemeente moet in deze opdracht echter voldoende realisme aan de dag leggen en ervoor zorgen dat deze ambitie niet doorslaat in regelneerij zonder rekening te houden met de financiële gevolgen voor de eigenaar van het betreffende pand.

Wees kritisch en ambitieus op het vlak van kwaliteit in architectuur en publieke ruimte. Nog teveel gemeenten tonen weinig durf en moed om architecturaal hun nek uit te steken. Tenslotte, kwalitatief

hoogwaardige moderne architectuur is het erfgoed van de toekomst. Een combinatie waarbij de oudere bouwstijl naast en in nieuwbouw wordt geïntegreerd, kan prachtige resultaten geven om het wonen in oude woningen mogelijk te maken. Met deze ingesteldheid wordt zinloze sloop en verval voorkomen en is er behoud van het gemeentelijk karakter zodat ook toekomstige generaties hiervan kunnen blijven genieten.

✓ **Schakel de bouwsector in als partner**

De bouwsector is een bijzonder interessante partner in het realiseren van de doelstellingen die hierboven werden geformuleerd. Gemeenten maken nog te weinig gebruik van dit potentieel dat meestal heel nabij aanwezig is. Het is belangrijk dat de visie rond woonbeleid duidelijk gecommuniceerd wordt aan alle actoren die actief zijn in de bouw: bouwondernemingen, projectontwikkelaars, architecten, notarissen, immomakelaars, ... Zij zijn het die dagdagelijks werken met het woonpatrimonium van uw gemeente. Laat hen weten wat de gemeentelijke ambities zijn op het vlak van wonen in de kern en in de rand. Laat hen meedenken, moedig hen aan in het realiseren van bouwplannen die bijdragen tot het bereiken van gestelde doelen. Een bouwsector die vertrouwen heeft in een gemeente durft ook risico's nemen. Deze oproep kadert in een internationale tendens die al een tiental jaar aan de gang is in de Vlaamse centrumsteden waarbij vormen van PPS, publiek-private samenwerking, uitgetest worden. Intussen is hier rond voldoende deskundigheid en ervaring opgebouwd zodat de kleinere steden en gemeenten in Vlaanderen hiervan volop gebruik moeten maken. Het komt er telkens op neer dat het potentieel, de know-how, de ervaring en de financiële middelen in de bouwsector zoveel maal hoger liggen dan in de publieke sector. En dan denken we niet aan de grote projectontwikkelaars maar aan de vele kmo's en zelfstandigen in de bouwsector die de gemeentelijke context veel beter kennen en aanvoelen. Het is aan de gemeente om deze sector te overtuigen van de gemeentelijke ambities, hen duidelijk te maken waar welke plannen en projecten in de pijplijn zitten en op te roepen om samen hieraan te werken.

✓ **Voer een actief beleid rond het aantrekken van nieuwe inwoners**

Het is al verschillende malen aangehaald: niet de vierkante-meter-prijs bepaalt waar mensen hun leven willen uitbouwen, wel de sfeer, de uitstraling en het uitrustingsniveau van de gemeente. Een koppel met kinderen op zoek naar een woning, stelt zich de vraag of het er veilig is, of er voldoende groenruimte is, of kwalitatief onderwijs en vrijetijdsaanbod is, enz. Een gemeente moet op alle terreinen inzetten en hierrond een communicatie naar deze doelgroep uitbouwen. Een gemeente waar het aangenaam is om te wonen is ook een gemeente die zoveel mogelijk diensten kan aanbieden aan haar inwoners. De economische actoren zoals de bouwsector, handelaars, horeca, dienstensector en werkgevers hebben hierin vanzelfsprekend een belangrijke bijdrage te leveren. Betrek hen in deze opdracht, overtuig hen van het gemeenschappelijk belang en realiseer dit in een constructieve samenwerking.

Het is goed wonen in Heuvelland en Mesen.

Bouwgrond & huizen

Er is een nood aan meer bouwgrond in Heuvelland & Mesen. De gemeente zou alles in het werk moeten stellen om meer woonuitbreiding te voorzien. Recent is dit gebeurd in Mesen. Heuvelland zou ook nog een areaal achter de hand hebben? De woonuitbreiding die men voorziet zou een goede mix moeten zijn voor alle bevolgingsklassen.

Ook de beschikbaarheid en het hergebruik van bestaande huizen, al dan niet in de kernen, aan een betaalbaar tarief wordt een probleem. Jonge inwoners trekken soms weg omdat geen panden beschikbaar zijn en/of omdat ze te duur zijn.

Braindrain – samenwerken

De Westhoek blijft kampen met een imago probleem en een braindrain. Meer intergemeentelijke samenwerking is daarom levensnoodzakelijk. De gemeente zou een politiek kunnen varen van meer toenadering zodat het bepaalde zaken gemakkelijker kan afdwingen samen met andere gemeenten, de provincie, ook op bv. toeristisch vlak, ruimtelijke ordening, cultuur, economische ontwikkeling om mee onze streek te promoten en mogelijke investeerders aan te trekken, zeker in het licht van de komende periode 2014-2018. Misschien liggen hier ook een paar kansen om iets te doen rond onderwijs, educatie, **Het aanbod en de kwaliteit van het onderwijs in de gemeente en de regio dient gewaarborgd te blijven en waar mogelijk zelfs uitgebreid te worden.**

Integratie

Meer en meer nieuwe mensen komen in Heuvelland en Mesen wonen. Vaak zijn deze anderstalig of integreren ze zich niet meer in het lokale dorpsleven. Er is traditioneel een rijk verenigingsleven in onze kernen. Dit moet samen met de handel blijvend gestimuleerd worden. Integratie is de sleutel tot meer en tevreden inwoners van Heuvelland en Mesen!

2.1.6. WERKGELEGENHEIDSBELEID

- waarover gaat het ? -

Werken betekent zoveel meer dan alleen een job hebben en is veel meer dan een bron van inkomsten. Werken is ook een bron van zelfontplooiing en persoonlijkheidsvorming. Een goed gemeentelijk werkgelegenheidsbeleid bekijkt werken dan ook ruimer dan alleen de job op zich. Als lokaal bestuur kan een gemeente een breed werkgelegenheidsbeleid voeren in aanvulling op het Vlaamse beleid en zonder dat ze zelf jobs moet creëren.



Een ondernemer vindt het belangrijk om de juiste mensen te vinden, maar het is ook belangrijk dat deze personeelsleden goed op het werk geraken en dat ze voldoende kinderopvang hebben. Want een werknemer die niet tijdig op zijn werk geraakt is een gestresseerde werknemer en als er een probleem is met de kinderopvang dan is het een 'afwezige' werknemer.

Daarnaast is het ook belangrijk de nodige dienstverlening in de buurt te hebben. Een 'moderne' werknemer is een werknemer die verschillende taken combineert, en naast werknemer is hij/zij ook vader, partner of vriendin. Een mix aan functies maakt een gemeente ook aantrekkelijker voor potentiële werknemers en als vestigingsplaats voor ondernemingen. Tot slot zijn werknemers, net als ondernemers, potentiële klanten.

De ideale gemeente of stad is een plaats waar:

... het leuk is om te werken;

... een ondernemer makkelijk de juiste werknemers vindt;

... men makkelijk en op tijd op het werk geraakt;

... voldoende kinderopvang is en scholen zijn;

... voldoende werk is.

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? –

✓ **Analyseer de gemeentelijke arbeidsmarkt en voer een beleid**

De kern van het arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid wordt niet gevoerd op gemeentelijk niveau en toch kan een gemeente veel doen op dit vlak. Een gemeente met een duidelijk profiel en mogelijkheden zal tewerkstellingskansen op maat van de gemeente aantrekken. In partnerschap met VDAB en andere actoren kan een gemeente de nodige dienstverlening voor zijn burgers aanbieden. Het is daarom van belang dat de gemeente weet wie zijn inwoners zijn en waar ze tewerkgesteld zijn, maar ook wie er elke dag naar de gemeente komt om te werken.

✓ **Ontwikkel voldoende ondersteunende diensten**

Om een optimale afstemming te hebben tussen werk en privé-leven hebben werknemers nood aan ondersteunende diensten, zoals kinderopvang, poetsdienst ed. Deze ondersteunende diensten moeten niet geleverd worden door de gemeente zelf, maar deze kan dit wel faciliteren door ondernemers aan te trekken die actief zijn op dit terrein. Deze win-win, ondersteuning van de werkenden en bijkomende tewerkstelling voor veelal kansengroepen, maakt de gemeente interessant voor (andere) ondernemers en werkenden.

✓ **Geef de kansengroepen échte kansen**

Het tijdperk van de Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA) is voorbij, PWA beantwoordt niet meer aan de noden van deze tijd. De PWA's zijn 20 jaar geleden gecreëerd in functie van nieuwe noden en behoeften zowel qua dienstverlening als qua doelgroepen. Vandaag zijn er evenwel andere maatregelen en kanalen om aan deze behoeften en noden te voldoen. UNIZO pleit voor een afbouw van het PWA-stelsel, zonder evenwel de doelgroep, zowel werknemers als gebruikers, in de kou te laten staan.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

In tegenstelling tot de wat men algemeen denkt is er vrij veel werkgelegenheid in Heuvelland en Mesen.

Behoud van de werkgelegenheid

Gezien de terugval van de landbouwactiviteiten en de handelsactiviteiten zal het een zaak zijn om vooral te **focussen op behoud van de algemene werkgelegenheid** en waar mogelijk een stimulerend beleid voeren voor meer werkgelegenheid.

➔ zie ook **RUIMTE VOOR ONDERNEMEN**

2.1.7. UITSTRALING

- waarover gaat het? -

Het is interessant om vast te stellen dat wanneer men een ondernemer de vraag stelt wat voor hem of haar belangrijk is, in zijn antwoord zeker de noodzaak van een aantrekkelijke gemeente vermeld zal worden. Niet alleen de vierkantemeter-prijs, de beschikbare ruimte of de goede ontsluiting maar ook de uitstraling van de gemeente is voor de ondernemer belangrijk.

Eigenlijk is dit helemaal niet merkwaardig. Iedere ondernemer zonder uitzondering heeft er belang bij dat de gemeente een dynamische en ondernemende uitstraling toont. Voor de handelaar is de gemeentelijke uitstraling belangrijk naar zijn klanten toe, voor de werkgever naar zijn personeel en leveranciers toe, voor de hotelier naar zijn toeristen toe, voor de bouwondernemer, de architect, de projectontwikkelaar, de notaris en de makelaar naar hun potentiële kopers toe, en zo kunnen we dit voor iedere ondernemer wel aantonen.



Het mooie aan deze ambitie is dat het een gezamenlijke opdracht is, een mooie vorm van publiek-private samenwerking.

De uitstraling is zowel zichtbaar als voelbaar.

Orde en Netheid

De netheid van de straten, parken, pleinen en gebouwen zorgt voor een mooi en verzorgd straatbeeld en levert een bijdrage aan een positieve uitstraling. De aanpak van leegstaande, verwaarloosde gevels, de strijd tegen zwerfvuil, de realisatie van ambitieuze projecten op het vlak van wonen, cultuur, sport, enz. zijn een uiting van het ambitieniveau van de gemeente en komen het imago ten goede.

Veiligheid

Veiligheid vertaalt zich niet alleen in statistieken maar moet ook zo aanvoeld worden. Wat is de reputatie van de gemeente als het op veiligheid aankomt en doet de gemeente daar iets aan? Een kwalijke reputatie komt er meestal door een combinatie van verloedering, de perceptie van weinig politie in het straatbeeld, rondhangende jongeren in de straat, enz. Onder 1.2.4. Veiligheid, gaan we hier uitgebreid op in.

Evenementen

Een dynamische gemeente programmeert op gezette tijdstippen een evenement met weerklink op haar grondgebied. Doorheen de jaren heeft iedere gemeente wel een budget vrijgemaakt om hierin te investeren. Of het nu de passage van een Vlaamse wielerklassieker is, een opendeurdag voor bedrijven of een Radio2- wandeltocht, telkens komt de gemeente van haar beste zijde in beeld. Bij centrumsteden heerst zelfs een concurrentiestrijd in het binnenhalen van tv-programma's als 'Vanhilt', 'Mijn restaurant', 'Music for Life',... De achterliggende bedoeling van die investering is om er telkens positieve bekendheid uit te halen: 'visibility', 'branding', 'citymarketing' heet dat dan.

Berichtgeving

Hoe gaat de gemeente om met de pers? Pakt ze dit op een proactieve manier aan of heeft men het gevoel dat enkel de ongevallen en misdaden in de krant komen? Kan men als buitenstaander een positief beeld van de gemeente samenstellen door enkel en alleen de media te volgen? Op zich een belangrijke voorwaarde om uiteindelijk een positief imago te bereiken. Daarom vragen we dat het gemeentebestuur de pers op een proactieve manier benadert door hen consequent en helder te informeren. De pers is vragende partij naar nieuwsmateriaal, doe daarom al het nodige om deze informatiestroom te installeren.

Imago

Werkt de gemeente in haar communicatie hard aan haar imago? Heeft ze een logo, een slogan, een huisstijl, een heldere website? Zit achter al deze initiatieven, een plan, een marketingplan?

- Hoe pakt u dit in de gemeente het beste aan? -

Een dynamische uitstraling komt er niet door een creatief logo te bedenken of een bovenmaatse cultuurtempel te bouwen. Uitstraling verkrijgt men pas wanneer mensen op een positieve manier gaan denken en spreken over de gemeente en uiteindelijk actie ondernemen door een dagje shopping, een bezoek aan een museum, een woning te zoeken, een bedrijfsruimte aan te kopen.

Het is de gecoördineerde aanpak van thema's als netheid, veiligheid, ambiance, imagobuilding, berichtgeving in de pers, die ervoor zorgt dat uiteindelijk de uitstraling goed zit.

✓ Meet de uitstraling

Hoewel het over een gevoelsmatige inschatting van een gemeente gaat, is dit perfect te meten. Organiseer een bevraging op maat van de gemeente: dat kan door het inschakelen van een gespecialiseerd bureau, het organiseren van panelavonden, telefonische enquête, straatinterviews,... Het belangrijkste is dat een zo correct mogelijk beeld van het imago van de gemeente wordt gemeten. Alleen door dit te meten, wordt de bestaande perceptie in kaart gebracht en kan men werken aan een ander, beter imago.

✓ Stel een communicatie- en marketingplan op

Vele steden en gemeenten hebben het 'gevoel' dat ze goed bezig zijn maar lopen er niet mee te koop. Nochtans is het belangrijk om naast de vele beleidsplannen ook een communicatie- en marketingplan

te maken. Stel u voor, een onderneming die fantastische producten maakt maar geen marketingafdeling heeft. Resultaat is dat gewoon geen enkel product verkocht geraakt. Ook gemeenten hingen naar nieuwe inwoners, nieuwe ondernemers en nieuwe toeristen. Deze doelgroepen zijn al lang niet meer alleen geïnteresseerd in de goedkoopste bouwgrond of beste bereikbaarheid. Deze kan men enkel bereiken door vanuit een planmatige aanpak de communicatie en marketing op hen te richten.

✓ **Schakel inwoners en ondernemers in**

Het beste resultaat krijgt men wanneer de eigen inwoners en ondernemers als ambassadeurs gaan reageren. Dan pas verwezenlijkt men een imago van binnenuit en niet door een duur reclamebureau dat eventjes zal aangeven waar de gemeente in de komende jaren naartoe moet met haar imago. Ieder buurtfeest, iedere sportkampioen, ieder nieuw bedrijf, iedere nieuwe B&B, ... houdt een positieve nieuwsaarde in die ingeschakeld moet worden in de gemeentelijke marketingmachine. Dit zorgt bovendien voor een win-winrelatie want zowel de betrokken vereniging of onderneming komt in beeld maar ook de gemeente maakt hiermee een dynamische indruk.

✓ **Vervul de basisvoorwaarden: netheid en veiligheid**

Al het bovenstaande blijven loze woorden wanneer de basisvoorwaarden voor een positieve uitstraling niet verwezenlijkt zijn: netheid en veiligheid. Het imago van een gemeente wordt zeer snel onderuit gehaald wanneer bij een eerste indruk de gemeente onveilig en verpauperd aanvoelt en hiermee niet aan de verwachtingen voldoet. Dit is het fundament waarop de uitstraling wordt gebouwd.

- Bijzondere aandacht voor volgende prioriteiten -

Heuvelland profileert zich als een toeristische gemeente en heeft een zeer aantrekkelijk imago. Ook Mesen is charmant als kleinste stad van 't land.

Het dorpsgezicht van Loker met de Kemmelberg op de achtergrond is één van de bekendste van Vlaanderen. Bezoekers en toeristen zijn soms jaloers en zouden er zelf willen wonen. Mesen zorgt bij bezoekers voor een goede indruk. Doch vooral Mesen kampt regionaal soms met een imagoprobleem. De streek is zeer bekend door de vele manifestaties (Folkfestival, wielervedstrijden, rally, rommelmarkt,...) en de vele (jeugd-)logies.

Welkomstborden

Een welkomstbord nodigt uit en geeft een positieve indruk aan bezoekers en toeristen. Dergelijke borden kan men plaatsen als men van Frankrijk en Wallonië binnen komt en van een andere gemeenten naar Heuvelland en Mesen rijdt via alle grote invalswegen. Zo voelen bezoekers en toeristen zich onmiddellijk welkom.

Andere

De gemeenten zouden zich nog meer kunnen profileren, door bijvoorbeeld meer prominent aanwezig te zijn op beurzen.

De ondernemers vragen ook een beleid naar **kerstverlichting en openbare verfraaiing** (bloemen, planten, meer kleur...) in iedere deelgemeente. Vlaggenmasten die het jaar rond gebruikt worden geven ook dynamiek. Dit zorgt voor een gezellige en aangename sfeer.

➔ zie ook **TOERISME** en **HORECA**

Standpunt 3: OPMAAK ECONOMISCH BELEIDSPLAN

Dit standpunt lijkt een evidentie maar dat is het niet. De meeste steden en gemeenten stellen bijzonder goede sport-, cultuur- en sociale beleidsplannen op en meestal omdat dit als verplichting opgelegd wordt door Vlaanderen. Gemeentelijke economische beleidsplannen zijn al veel sporadischer in Vlaanderen. Een commercieel-strategisch plan kan men wel al eens terugvinden, een volwaardig economisch beleidsplan helaas bijna niet. Vandaar dat de ondernemers deze essentiële voorwaarde als apart standpunt naar voor schuiven.

Men kan de opmaak van een economisch beleidsplan het best vergelijken met een ondernemer die zijn ondernemersplan opmaakt. Alvorens te ondernemen moeten een aantal basisvoorwaarden vervuld zijn: is de ondernemer er volledig klaar voor, voldoende opgeleid, bedrijfsruimte beschikbaar, zicht op financiële middelen, capabel personeel,...

Wanneer die basisingrediënten aanwezig zijn, dan pas kan de ondernemer heel diep nadenken waar hij heen wil met zijn onderneming, wat zijn de ambities, welke doelstellingen wil hij halen, wie moet hij hierbij betrekken en wat zijn de financiële implicaties? Hierbij laat de ondernemer zich meermaals informeren en adviseren. En vooral: zijn doelstellingen worden opgemaakt, niet vanuit een dromerige visie maar vanuit een grondige analyse van de markt waarin de ondernemer wil opereren: hoe ziet die markt eruit, wat zijn mijn troeven, mijn zwaktes, hoe en waar kan ik het verschil maken?

En uiteindelijk blijft het bij een goede ondernemer niet bij het plan. Van zodra zijn plan af is, gaat hij over tot actie. Dag na dag zal hij zich volop inzetten om de ambities die hij zichzelf heeft gesteld, te realiseren. Hij doet dat niet alleen, dit gebeurt in samenwerking met zijn personeel, zijn leveranciers en zijn familie. Allemaal werken ze keihard om ten dienste te staan van hun klanten.

Een gemeente moet op een gelijkaardige manier haar economisch beleidsplan opmaken en die klant, zijnde de ondernemer in zijn gemeente, op een zo goed mogelijke manier betrekken bij de opmaak en uitvoering van het beleidsplan.

3.1. Basisvoorwaarden in de gemeentelijke organisatie

Het economisch beleid op gemeentelijk niveau is geen afgeleide bevoegdheid met bijhorend budget, middelen en reglementering zoals andere beleidsdomeinen: ruimtelijke ordening, cultuur, sport,...

De sterkte van het gevoerde economisch beleid zit hem in de synergie met andere beleidsdomeinen als milieu, ruimtelijke ordening, mobiliteit, toerisme, enz. Het economisch beleid is als het ware een deelverzameling van al deze relevante beleidsdomeinen. Dit impliceert dat zowel naar bevoegde schepenen, ambtenaar en beschikbaar budget toe telkens deze overweging gemaakt moet worden.

Schepenen van Economie

Deze persoon is de regisseur, de coördinator en de bewaker van de opmaak en uitvoering van het economisch beleidsplan. Deze schepenen heeft het talent om over de beleidshokjes heen te werken en de collega-schepenen te overtuigen van het belang dat economisch beleid heeft binnen hun beleidsdomein. Zonder de samenwerking van de collega's binnen het College is hij of zij machteloos. Alleen om deze reden is het belangrijk om over een economisch beleidsplan te beschikken. Op die manier wordt de richting en de daaraan gekoppelde doelstellingen helder geformuleerd en engageert elke schepenen zich binnen zijn beleidsdomein om mee te werken aan de uitvoering van het overeengekomen economisch beleid. Doet men dit niet, dan bestaat de kans dat de volgende zes jaar een aaneenrijging van discussies wordt over de al dan niet noodzakelijkheid en opportuniteit van een of gene maatregel.

De Schepenen van Economie is daarom bij voorkeur de Eerste Schepenen, dat maakt de coördinatieopdracht behoorlijk vlotter. Ook bestaat de mogelijkheid dat de burgemeester de bevoegdheid van economie op zich neemt. Vanzelfsprekend is hiermee de bovenstaande voorwaarde meer dan vervuld. Wat zeker moet vermeden worden is de creatie van zowel een Schepenen van Economie als een Schepenen van Middenstand. Dit soort bevoegdheidsverdeling is volledig achterhaald en creëert onduidelijkheid. Het woord 'middenstand' stamt uit de tijd dat de maatschappij in standen, in sociale klassen was verdeeld.

Het is verstandiger om de ondernemer in al zijn gedaanten als doelgroep te beschouwen, hierrond een beleid te voeren en hiervoor een bevoegd Schepenen van Economie aan te stellen.

Tot slot willen we pleiten voor een College waar ieder lid zich een ondernemersgeest aankweekt. Ieder lid van het College moet het belang van een goed draaiende gemeentelijke economie naar waarde schatten en zich vanuit zijn eigen beleidsdomein volop inzetten voor de realisatie van het economisch beleidsplan.

Dienst Economie

Deze vraag wordt meermaals door gemeentebesturen aan UNIZO gesteld: is het wenselijk of haalbaar om een ambtenaar economie aan te werven in onze gemeente?

Ons antwoord is telkens genuanceerd. Vooreerst is het een beleidskeuze om al dan niet te opteren voor een ambtenaar economie. Net zoals sommige gemeenten bijvoorbeeld kiezen voor een duurzaamheidsambtenaar, is een ambtenaar economie een weloverwogen keuze om de doelgroep van ondernemers op het grondgebied beter te gaan bedienen. Gevolg hiervan is dat men als

gemeente, alvorens deze keuze te overwegen, eerst een duidelijk beeld moet hebben over het economisch profiel en de ambitie van de stad of gemeente.

Vandaar dat bij kleinere gemeenten een ambtenaar economie kan combineren met andere domeinen zoals toerisme. Bij iets grotere gemeenten en steden wordt een ambtenaar aangesteld die ten dienste staat van het volledig palet aan ondernemers. Bij grotere steden mag men al een dienst economie verwachten waar opdrachten onder ambtenaren worden verdeeld rond ondernemersloket, centrummanagement, bedrijvigheid, arbeidsmarktbeleid,...

De belangrijkste voorwaarde is dat iemand binnen de administratie zich aangesproken voelt en de verantwoordelijkheid draagt over de gemeentelijke economie want een schepen zonder administratieve ondersteuning blijft steken bij loze plannen. Meer nog, zelfs bij de opmaak van het economisch beleidsplan is deze ambtenaar essentieel. Deze persoon houdt de pen vast, organiseert de overlegmomenten, doet beleidsvoorstellen en finaliseert het plan.

Deze ambtenaar moet vanzelfsprekend hetzelfde talent hebben om de noodzakelijke informatie vlot doorheen de relevante diensten te kunnen ophalen. Hij of zij moet de collega's kunnen enthousiasmeren om mee te werken aan de uitvoering van het plan. Om het even scherp te stellen: de gemeente is soms beter af met een ondernemersgezinde stedenbouwkundig ambtenaar, milieu- of mobiliteitsambtenaar dan met een ambtenaar economie die geen enkele gemeentedienst kan doen bewegen.

Budget voor Economie

De twee voorgaande voorwaarden maakten al duidelijk dat ook het budget voor economie veelal ingeschreven wordt in andere beleidsdomeinen: een bedrijventerrein staat wellicht onder 'technische dienst', een groots evenement op de Grote Markt staat misschien onder 'feestelijkheden', een gemeenschappelijke website voor toerisme staat wellicht onder 'toerisme' en toch hebben ze allemaal een economische impact. We vragen niet om al deze uitgaven en investeringen onder het budget economie te plaatsen, wel verwachten we dat ieder jaar, bij de opmaak van de begroting, een horizontale analyse doorheen de begroting wordt gemaakt om na te gaan of alle economische jaardoelstellingen financieel vertaald zijn en of het economisch beleid voldoende gewicht heeft in de algemene begroting.

Daarnaast is er nog altijd een budget noodzakelijk dat specifiek toegewezen wordt aan economie. Een Schepen van Economie moet ervoor pleiten om zelf over een budget te beschikken om economische maatregelen te kunnen lanceren, bijvoorbeeld rond centrummanagement of bedrijvenparkbeheer.

Overlegorgaan gemeentelijke economie

Een economisch beleidsplan maakt men als schepen en ambtenaar nooit alleen op. Iedere stap in dit proces moet in nauw overleg met de doelgroep, zijnde de ondernemers, gebeuren. Doet men dit niet, dan bestaat een grote kans dat het economisch beleidsplan blijft steken in de papierbundel. Dit is eenvoudig te verklaren: een economisch beleidsplan bevat uiteindelijk een arsenaal aan acties en maatregelen waarbij telkens gerekend wordt op een passend gevolg vanuit de ondernemers. Bijvoorbeeld, een actieplan ter bevordering van een bloeiend handelscentrum kan een hele reeks van investeringen en stimulerende maatregelen inhouden maar als uiteindelijk geen handelaar geïnteresseerd is om zich er te komen vestigen, dan zijn alle inspanningen nutteloos geweest. Een tweede voorbeeld: een gemeentebestuur legt een nieuw bedrijventerrein aan en gooit deze terreinen op de markt. Als uiteindelijk niemand reageert omdat de essentiële voorwaarden voor een

ondernemer (prijconform, ontsluiting, bouwvoorwaarden, uitbreidingsmogelijkheden) niet vervuld zijn, dan is dit opnieuw een maat voor niets.

Kortom, wil men resultaat zien bij de uitvoering van het beleidsplan, schakel dan de ondernemers vanaf stap 1 in. Zij zullen het klankbord zijn doorheen het volledige proces van economische beleidsplanning en de garantie dat de acties en maatregelen die gelanceerd worden de 'ondernemerstest' zullen doorstaan.

Stel daarom zo snel mogelijk een overlegorgaan gemeentelijke economie samen dat het college begeleidt bij de opmaak van het economisch beleidsplan. Een organisatie zoals UNIZO heeft naast hun gedreven ondernemersvereniging in de gemeente ook een bovenlokale, goed uitgebouwde structuur van specialisten op alle economische thema's en hierdoor kunnen zij constructieve en onderbouwde input geven. Vul de groep aan met interessante ondernemers die ervoor zorgen dat de groep representatief wordt. Het kan bijvoorbeeld interessant zijn om de stem van vrije beroepen te horen, of de allochtone ondernemer, een ondernemer uit de sociale economie, ... Met deze groep gaat men aan de slag en doorloopt men het traject van het beleidsplan. Bij de start van de uitvoeringsfase moet nagegaan worden wat de toekomst wordt van dit overlegorgaan. Het kan blijven bestaan als bewaker van de uitvoering of het kan opgedeeld worden in werkgroepen, commissies of hoe men het ook wilt noemen. De ene groep neemt bijvoorbeeld het handelscentrum voor zijn rekening, de andere groep het bedrijfseconomische luik, nog een andere het werkgelegenheidsbeleid, enz. De context van de gemeente moet duidelijk maken welke overlegorganen gewenst zijn.

Dit overlegmodel kan zich in de uitvoeringsfase zelfs omvormen tot een samenwerkingsmodel waar gemeente en ondernemers samen acties en projecten gaan opzetten. Denk maar aan de realisatie van een groots evenement, een jobbeurs, de oprichting van een bedrijvencentrum, de opstart van een vzw rond bedrijventerreinbeheer, enz.

De boodschap is duidelijk: zorg ervoor dat de ondernemers vanaf dag 1 mee zijn bij de opstart van het plan, werk efficiënt en effectief, en wij garanderen dat de ondernemers klaar zullen staan om, in een publiek-private samenwerking, mee te helpen aan de realisatie ervan.

3.2. Grondige analyse en visievorming

Grondige analyse

In de tekst over 'Overlegorgaan Gemeentelijke Economie' werd reeds toegelicht waarom het belangrijk is om ondernemers van nabij te betrekken bij de opmaak van het economisch beleidsplan. Een economisch beleid is bovenal het creëren van alle voorwaarden opdat de economische actoren de handschoen opnemen die in het plan is beschreven. Wil men de grootste kans op slagen, dan neemt men hen best mee doorheen dit traject.

Een economisch beleidsplan onderscheidt zich van andere beleidsplannen door het feit dat met economische wetmatigheden rekening moet worden gehouden. Hiermee willen we het volgende zeggen: beleidsdomeinen als cultuur, sport, jeugd, welzijn vertrekken voornamelijk vanuit de realisatie van een gemeentelijke infrastructuur, personeelsinzet en subsidies. Het economisch beleidsdomein zit complexer in elkaar. Hier moet bij de opmaak rekening worden gehouden met de bovenlokale, de Vlaamse, zelfs de internationale context. Een voorbeeld: de West-Europese de-industrialisering waarbij productiebedrijven omwille van lagere loonkost gaan delokaliseren heeft een impact op het economisch beleid van eender welke stad of gemeente. Het zorgt er niet alleen voor dat in de gemeente grote bedrijfspanden leeg komen te staan, het zorgt er ook voor dat werkloosheid wordt veroorzaakt. In het beleidsplan moet een antwoord op deze bedreiging staan waarbij zowel de bestaande productiebedrijven in de beste omstandigheden kunnen blijven ondernemen alsook het aantrekken van economische activiteit uit andere sectoren zodat een meer evenwichtige gemeentelijke economie ontstaat. Een ander voorbeeld: de bouw van een shoppingcenter op 20 kilometer van het handelscentrum van mijn gemeente zal een enorme impact hebben op het handelsapparaat. Een gemeente moet zich hiertegen wapenen want anders zijn de gevolgen niet te overzien. Een laatste voorbeeld: de hotels en B&B's in de gemeente hebben nood aan een duidelijke toeristische profilering van de streek, niet zozeer van de individuele gemeente. De gemeente zou in dit verband samenwerkingsverbanden kunnen aangaan met omliggende gemeenten om zich als toeristische streek te gaan profileren.

Kortom, in het economisch beleidsplan moet een antwoord staan op de bedreigingen en opportuniteiten die zich manifesteren op bovenlokaal niveau.

Met deze voorbeelden willen we duidelijk maken dat een grondige socio-economische swot-analyse van de gemeentelijke economie essentieel is, zo niet bouwt men plannen op los zand die iedere band met de realiteit missen. Deze analyse gebeurt op twee manieren: enerzijds door het verzamelen van socio-economische gegevens via statistieken, tendensen, Vlaamse en Europese beleidskeuzes, anderzijds door het betrekken van de ondernemers binnen de gemeente.

De UNIZO-prioriteiten die voor liggen zijn alvast een goede basis voor de economische analyse. Dit document werd opgesteld door een uitgelezen groep van ondernemers uit de gemeente. Deze tekst is reeds een eerste barometer van de gemeentelijke economie.

Sterke visievorming

Deze doorgedreven analyse betekent niet dat de gemeente in kwestie niet ambitieus kan zijn of mag dromen. Integendeel, de onderbouwde manier van werken zorgt ervoor dat vanuit die analyse opportuniteiten naar boven komen waarbij zelfs kleinere steden en gemeenten kunnen inspelen op

tendensen rond innovatie, creativiteit en duurzaamheid. Een grondige analyse zorgt ervoor dat met kennis van zaken een nieuwe dynamiek op gang wordt gebracht die de gemeente een voorsprong kan geven op de rest.

Een gemeente of stad die zich au serieux neemt, bepaalt in haar economisch beleidsplan een duidelijke visie omtrent:

- **het handelsapparaat** binnen haar grenzen met een sterke aandacht op het kernversterkend beleid en de complementaire rol voor de handel in de rand.

- **het ondernemerschap in al zijn gedaanten.** Hier moet een duidelijke visie geformuleerd worden over hoe nieuwe ondernemers worden aangetrokken, hoe het ondernemerschap in de dienstverlening ondersteund zal worden en hoe de tewerkstelling in de gemeente behouden en uitgebreid kan worden.

- **de gemeentelijke uitstraling.** De laatste jaren wordt steeds duidelijker dat ondernemers naast het beschikbaar aanbod van bedrijventerreinen en een goede ontsluiting, steeds meer belang hechten aan de aantrekkelijkheid van de stad of gemeente. Ondernemers willen werken in een dynamische, ondernemende gemeente met een sterk imago. Dit straalt niet alleen af op hun eigen onderneming maar ook op de aantrekkelijkheid naar potentiële medewerkers, klanten en leveranciers. Een marketingplan voor de gemeente kan een interessant instrument zijn om een gewenst imago te realiseren. Het aantrekken van nieuwe inwoners, nieuwe ondernemers en nieuwe toeristen moet hierbij de ambitie zijn. Bij deze wordt nogmaals de aandacht gevestigd op de ondernemers in de toeristische sector. Zij zijn een belangrijke ambassadeur in het creëren van een aantrekkelijk uitstraling.

3.3. Programma en uitvoering

Het plan, ontwikkeld vanuit een onderbouwde analyse naar een heldere visie, met daaruit voortvloeiend een lijst van duidelijke doelstellingen is niet het eindpunt. Integendeel, het beleid begint pas wanneer het uitgevoerd wordt.

Nog teveel steden en gemeenten hebben alleen voldoening aan de opmaak ervan, de plechtige ondertekening en het persmoment en daarna verdwijnt het op de boekenplank achter het bureau.

Het economisch beleidsplan moet resulteren in een actieprogramma met een duidelijke timing, verantwoordelijkheden, te behalen resultaten en bijhorend budget. Pas dan wordt duidelijk wat het economisch pad is dat de gemeente wil uittekenen. Dit programma moet vertaald worden in de jaarlijkse begrotingen, in de personeelsinzet, in de college- en gemeenteraadsbeslissingen.

De rol van de ondernemers is zoals vermeld niet uitgespeeld bij het afwerken van het beleidsplan. Integendeel, de ondernemers zijn de bevoorrechte partners in de uitvoeringsfase. Maak werkgroepen, projectgroepen of commissies. De naam is niet belangrijk, wel het resultaat dat men ermee wil behalen.

Vergeet niet om op gezette tijdstippen een tussentijdse evaluatie te maken van de uitvoering van het economisch beleidsplan. Op dat ogenblik worden vragen gesteld rond het respecteren van de timing, het realiseren van tussentijdse resultaten, het bijsturen van de doelstellingen, enz. Opnieuw is de ondernemer in de gemeente de beste barometer om de status quaestionis op te maken.

CHECKLIST MET ONDERNEMERSPRIORITEITEN

Standpunt 1: UNIZO PLEIT VOOR EEN ONDERNEMERSVRIENDELIJK KLIMAAT

- **Dienstverlening**
 1. Bouw een uniek loket voor ondernemers uit
 2. interne afstemming en afspraken maken
 3. Investeer in kennis en deskundigheid
 4. Administratief vereenvoudigen is de opdracht
- **Ruimte voor ondernemers**
 1. Heb een duidelijke visie over wie waar in de gemeente kan ondernemen
 2. Ontwikkel een databank van beschikbare bedrijfspercelen en –gebouwen
 3. Geef zonevreemde bedrijven een definitieve oplossing
 4. Realiseer het digitaal vergunningenloket
- **Bereikbaarheid**
 1. Lever maatwerk voor een goede bereikbaarheid
 2. Zorg voor een bewegwijzering die heel duidelijk en efficiënt is
 3. Maak route- en parkeerplannen op
 4. Duid een minder-hinder-coördinator aan
- **Veiligheid**
 1. Ga voor een integrale en geïntegreerde aanpak
 2. Zorg voor meer blauw op straat, vooral tijdens de solden- en eindejaarsperiode
 3. Geef voldoende aandacht aan preventie
 4. Ontwikkeling een eigen vervolgingsbeleid
- **Milieu**
 1. Stel het containerpark open voor ondernemers
 2. Ga voor een efficiënt en oplossingsgericht milieuvergunningenbeleid
 3. Wees redelijk in het rioleringsbeleid en de bijhorende tarifiering
- **Financiën**
 1. Informeer helder over belastingen en subsidies
 2. Verminder de administratieve lasten tot het strikte minimum
 3. Controleer of de belastingen economisch verantwoord zijn
 4. Geef een degelijke dienstverlening in return
- **Participatie**
 1. Werk pragmatisch bij het bedenken van overlegstructuren
 2. Geef inspraak over hun toekomst
 3. Stel het juiste team samen
 4. Schakel ondernemers in als expert

Standpunt 2: UNIZO PLEIT VOOR EEN GEMEENTE DIE GOED IN ELKAAR ZIT

- **Handelsbeleid**
 1. Maak een plan over de toekomst van de handelskern
 2. Voer het plan uit in samenwerking met de handelaars
 3. Bouw een complementaire handelspool uit in de periferie
 4. Wees alert voor de impact van shoppingcenters
 5. Geef voldoende aandacht aan buurtwinkels
- **Ruimtelijke Ordening**
 1. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan met economische inslag
 2. Het inbouwen van flexibiliteit en vermenging van functies
 3. Informeren en communiceren is essentieel
 4. De GECORO moet de vinger aan de pols houden
- **Mobiliteit en parkeren**
 1. Ondernemers worden betrokken bij de opmaak van het mobiliteitsbeleid
 2. Mobiliteit moet domeinoverschrijdend bekeken worden
 3. Mobiliteit moet grensoverschrijdend bekeken worden
 4. Beschouw bereikbaarheid als troef voor de gemeente
- **Horeca en toerisme**
 1. Beschouw toerisme en horeca als een volwaardig beleidsdomein
 2. Zorg voor een sterke samenwerking en goede inspraak
 3. Ontwikkel samen nieuwe toeristische producten
 4. Kies de horeca als bondgenoot
 5. Stem communicatie en promotie op elkaar af
- **Woonbeleid**
 1. Werk aan een evenwichtig woonpatrimonium
 2. Heb respect voor het historisch patrimonium, heb aandacht voor architecturale kwaliteit
 3. Schakel de bouwsector in als partner
 4. Voer een actief beleid in het aantrekken van nieuwe inwoners
- **Werkgelegenheidsbeleid**
 1. Analyseer de gemeentelijke arbeidsmarkt en voer een beleid
 2. Ontwikkel voldoende ondersteunende diensten
 3. Geef de kansengroepen échte kansen
- **Uitstraling**
 1. Meet de uitstraling
 2. Stel een communicatie- en marketingplan op
 3. Schakel inwoners en ondernemers in
 4. Vervul de basisvoorwaarden: netheid en veiligheid

Standpunt 3: UNIZO PLEIT VOOR DE OPMAAK VAN EEN ECONOMISCH BELEIDSPLAN

- **Basisvoorwaarden in de gemeentelijke organisatie**
 1. Schepen van Economie
 2. Dienst Economie
 3. Budget voor Gemeentelijke Economie
 4. Overlegorgaan Gemeentelijke Economie

- **Grondige analyse en visievorming**
 1. Grondige analyse
 2. Sterke visievorming

- **Programma en uitvoeringsplan**

CONCLUSIE

We hopen dat de UNIZO-ondernemersvereniging van Heuvelland-Mesen met dit document duidelijk heeft gemaakt wat we met deze UNIZO-prioriteiten willen bereiken.

Economie is de motor van iedere gemeente en die motor wordt aangedreven door alle ondernemers, in alle sectoren, van klein naar groot, van jong tot oud. Elk van deze ondernemers die gevestigd is in onze gemeente wil het beste voor zijn onderneming.

Wij, ondernemers, vragen aan het gemeentebestuur om een krachtig economisch beleid te voeren want enkel op die manier kunnen wij in de beste omstandigheden functioneren.

Wij, ondernemers, geven aan de gemeente ook iets in de plaats. De gemeente kan op ons rekenen voor het creëren van arbeidsplaatsen, het aanbieden van producten en diensten, het voorzien van hotels, restaurants en cafés, het vrijetijdsaanbod, het financieel ondersteunen van de lokale verenigingen, het organiseren van evenementen, het aantrekken van nieuwe inwoners, bezoekers en toeristen en nog zoveel meer.

UNIZO Heuvelland-Mesen staat klaar om, met zij die starten op 1 januari 2013, de handschoen op te nemen en de volgende zes jaar constructief mee te werken aan een sterk economisch beleid voor onze gemeente.

Dit document is voor ons alvast een duidelijke houvast.

Tot 1 januari 2013,

Germain Fonteyne

Patrick Gyselinck

Voorzitter UNIZO Heuvelland-Mesen

Secretaris Heuvelland-Mesen